

nál. Belefojtja ez az utolsó hangot is az agyonbeszélés hőseibe; belefojtaná még akkor is, ha nem fogyna el a szavuk önmagától, a kalendáriom tiszta, világos bizonyító ereje szerint.

Hagyni kell tehát, hogy élje le életerejének végső maradványát: ez az egyetlen biztos utat az obstrukció kimúlására. Hagyják békében elpusztulni. Ha nem hagyják, — feltámad.

A semmittevés napja.

Budapest, december 18.

A t. Ház három napig pihent és alaposan belejött a pihenésbe. Olyan alaposan, hogy mire ma reggel tíz órára megesezdült a Ház esengetyűje, éppen hetvenötön bámultak bele a semmibe. Csak Csávolszky Lajosnak birizgált a kíváncsiság az oldalában. Vajjon hányan lehetnek? Legott meg is kérdezte hát, mire megszámlálták a képviselőket s így lett köztudomású, hogy hetvenötön vannak. Az elnöknek föl kellett függesztenie az ülést, amivel Csávolszky szerencsésen agyonütött másfél órát.

Féltizenkettőre bejött annyi ember, amennyi a tanácskozáshoz szükséges, s szontul aztán megindulhatott a tanácskozás.

Az első félórát a kegyeletnek szánták. Az elnök szomorú hangon parentálta el Klotild főhercegisasszonyt, a szép és fiatal halottat. Zichy Aladár is font egy koszorút a ravatalra s természetesen, hogy Szederkényi Nándor is sietett kegyeletét szóba öten.

— Isteneim — mondták jobbról. — Olyan meghatottan beszél ez a Szederkényi s olyan hosszan. Körmondtaival fél találja ébreszteni a másik halottat, az obstrukciót.

Nem. Szederkényi nem tett kárt semmiben. Leült s végre Lukács László is szóhoz juthatott, aki a magyar-horvát pénzügyi egyezmény újabb meghosszabbításáról nyújtott be törvényjavaslatot. Söt szóhoz jutott Lendl Adolf is, aki napirend előtt személyes kérdésben beszélt.

A napirend során Holló Lajos beszélt három teljes órában keresztül, általános figyelmetlenség mellett. A honatyák odakünn táboroztak a folyosón s csöndes megadással hallgatták az elnöki esöngetyű folytonos esöngését, de azért senki sem sietett a toromba. Holló Lajos hát két ízben is kért szünetet, utóljára maga is elkedvelendett s látható kedvetlenséggel beszélt három óráig. A holnapi napirend megállapításakor Csávolszky Lajosnak megint belenyílt a kíváncsiság az oldalába

s újból megszámláltatta a Házat. A kíváncsiság most eredményesebb lett, mint délelőtt. Ha akkor másfélórát szerzett rajta az obstrukció, most négy órát nyert. Harmincegyven képviselő nem volt elég a tanácskozás folytatásához s esti hét óra lett, míg száz embert be tudtak hozni a Házb. Délután háromtól esti hétig megint pihent a Ház. Csak a lámpások duruzsoltak a kivilágított palotában, ami elég poétikus látvány volt kívülről. Egy nagy, gótikus karácsonyfa, amelyen azonban bábuk, csecsebecsek helyett az unalom lógott...

Esti hét óraker végre újból meg lehetett nyitni az ülést, két perc alatt meg volt állapítva a napirend s be is volt zárva a semmittevés napja.

Egy kicsit szidták is érte Csávolszkyt, mint a bokrot...

A képviselőház ülése december 18-án.

— Kezdetre délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezso.

A kormány részéről jelen vannak: gróf Tisza István miniszterelnök és egész kabinete.

Elnök: Megnyitja az ülést és felolvassák a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Szederkényi Nándor: A múlt ülésen tett indítványa nincs helyesen felvéve a jegyzőkönyvbe, azért annak törlését kéri.

Elnök: Szavazás alá akarja bocsátani a kérdést. Csávolszky Lajos: Kéri a határozatképesség konstatálását.

Elnök: Elrendeli a képviselők megszámlálását. Ennek megtörténte után jelenti, hogy csak 71 képviselő van jelen. A Ház tehát nem határozatképes, azért az ülést 10 percre felüggeszti.

Szünet után a jegyzőkönyvet Szederkényi indítványának eltagadásával hitelesítették.

Elnök: Meleg szavakban emlékezik meg Klotild főhercegnő haláláról, amelyről egy a királyi család, mint a magyar nemzetet egyaránt gyász érte. Javasolja, hogy a ház jegyzőkönyvében fejezze ki részvétét, ezt a főhercegi családdal tudassák, koszorút helyezzenek a koporsóra s az emléksér a temetésen a Házat képviselje. (Általános helyeslés.)

Gróf Zichy Aladár: Pártja részvétét fejezi ki a József főherceg s ezzel az uralkodó-családot ért haláleset felett. Együttérzünk József főherceggel különösen azért, mert tudjuk, hogy mennyire magyar s mennyire a miénk. Az elnök javaslatához hozzájárul. (Elnök helyeslés.)

Szederkényi Nándor: Barátai nevében csatákozik Zichy szavaihoz. József főherceg József nádor leszármazottja s ettől átvette azt az örökséget, hogy nemzete érdekében működjék. Ezért osztozunk őszintén, igaz fájdalommal József főherceg gyászában. Ezeket óhajtottá elmondani. Hozzájárul ahhoz, amit az elnök javasolt. (Helyeslés.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Az a mélyen megrendítő gyász, amely az uralkodóházat a közel napokban érte, az igaz megdöbbenés, bánat és részvét hurait hozta rezgésbe a magyar nemzet minden tagjában. Az isteni gondviselés által reá mért megpróbáltatás között talán enyhülést és vigasztalást szerezhet az uralkodóháznak az a tudat, hogy jobban

— Ejnye, csakugyan nem férsz a bőrödben?

Azzal mellen ragadta az erős legényt s hatalmasat lödött rajta. Olyait, hogy az tehetetlenül esett ki a kocsiból. Marosi fogta a gyeplőt s közévégett a lovaknak, csak onnyit mondott bucsuképpen:

— Most kutyagolhatsz, míg meg nem unod.

Ezzel a maga részéről elintéztetnek vette a dolgot. Estétajt hazarélt s a felesége segítségével kabalba rakta a nádat.

— Hát az a jómadár hová lett? — kérdezte az asszony.

— Okvetlenkedett, hát otthagytam az országon.

Nem tartotta szükségesnek bővebb felvilágosítást adni.

Másnap, harmadnap, mikor Marosi a tanyáról hazajött, hűsögesen megtudakolta, hogy nem járt-e Béni itt a napszámért.

— Nem láttuk — hangzott a válasz.

Negyednapra éppen vasárnap volt, Marosi elküldte a kis fiát Szabó Béni után.

— Mondd neki, hogy jöjjön el a napszámjárt...

Egy óra múlva Béni beállított. Alig mert felpillantani, ahogy a kűszöbnél megállott.

A gazda tréfásan rávált:

— Ejnye, aki görbe miatyáncod van, mit instaltatod magadat, mint valami szolgabíró? Mért nem jöttél el a napszámodért?

Béni motyogott a fogai között:

— Hát azt gondoltam, azért a dologért...

Marosi megfenyegette az újjával.

— Béni, Béni, hibás a te eszed. Hogy én lefogom a napszámodat, amiért becsületesen megdolgoztál... No Béni, akkor inkább lopni megyek veled. Nesze, chun van. Így... Most mehatsz. Isten hírel.

és rosszban, a magyar nemzet lelkevel az uralkodóház sorsa annyira egybe van törve; és vigasztalást hozhat ez újabb megrendítő esapás által lesújtott szülőknél is az, hogy bánuatukban az egész magyar nemzet pártkülönbség nélkül osztozik. (Helyeslés.) Eltagadom az elnök ur javaslatát. (Helyeslés.)

Elnök: A ház tehát az elnök javaslatát elfogadja, jelenti, hogy Bartal Aurél pozsonyi újonnan kinevezett főispán lemondott a dunaszerdahelyi mandátumáról.

Az új választás megejtésére szükséges intézkedésekkel a ház az elnökséget bízza meg.

Lukács László pénzügyminiszter: Benyuit egy törvényjavaslatot a magyar-horvát pénzügyi egyezmény újabb meghosszabbításáról.

A pénzügyi bizottsághoz utasítják.

Lovász Márton: Tudtával több képviselő lemondott bizottsági tagságáról. Kérde, hogy miért nem jelenti be ezeket az elnök.

Elnök: Össze akarja gyűjteni a még lemondó képviselők leveleivel a már beérkezett lemondásokat, s akkor fog a háznak jelentést tenni. (Zaj.)

Madarász József: Az elnök ne várja, hogy le fognak-e mondani még többen, hanem amit valaki lemond az elnök ezt azonnal jelentsen be a háznak. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Elnök: Meg fog jelenni a holnapi ülésen a kívánságnak.

Napirend előtt személyes kérdésben felszólal

Lendl Adolf: A múlt szombat a kultuszminiszter szóló interpellációjára adott előleges válaszában több olyan dolgot mondott, melyet akkor nem halott, s melyekre kötelessége reflektálni. Ami adatokat szóló szombatban is emondott, azokat a hivatalosan vezetett vizsgálati jegyzőkönyvből merítette, tehát nem szólott cáfolgatva a miniszter, hanem csak a hivatalos vizsgálati eredményét. Visszatérni a mindazokat, amiket a miniszter mondott. (Helyeslés baloldalon.)

(Az újoncjavaslat.)

Holló Lajos: Hosszabb bevezetés után azt mondja, hogy ha a király panaszodik arról, hogy a külföld főnére a helyzetet, mi is joggal panaszkodhatunk, hogy félremagyarázzák Ausztriában jogainkat és panaszolhatunk, hogy az uralkodó inkább Auszria fellegása mellé áll.

Szünet után

Holló Lajos folytatja beszédét. A kaszárnyák valóságilag középkori lovagvárak szerepét játszzák, melyekből folyton rablótámadást intéznek alkalmanként és nemzeti önállóságunk ellen. Le kell rombolni ezeket a kaszárnyákat, vagy átalakítani a nemzeti élet várává. Az engedmények dolgában szóló fölveti az illetékesség kérdését, mert nem azok vannak hivatva megítélni azt, fedik-e az engedmények a nemzet óhaját, akik a harcot nem vezették, hanem azok, akik a nemzetet hadirendbe állították. De Windschgratz beszéde után joggal kételekedik az engedmények komolyosságában. A miniszterelnöktől hangoztatott lojalis bizalmat nem kötheti le valamely uralkodóra nézve, annál kevésbé az utódok egész sorozatára nézve. Hiszen ezek az engedmények oly kevésbé vannak biztosítva, hogy a nemzeti párt kivonul a szabadságharcból.

Polónyi Géza: De mikor?

Holló Lajos: Az önk paktuma előtt.

Polónyi Géza: De nem a nemzeti nyelv miatt léptek ki.

Gajári Géza: A parallel lélek miatt léptek ki.

Holló Lajos azután azzal vádolja gróf Tisza Istvánt, hogy az államtitkárságokat és főispánokat családi nexusok szerint tölti be és ismét egy nagy családi hálóval lesz lekötte Magyarország. Majd azt bizonyítja, hogy az obstrukció óta az állampapírok értéke jelentősen emelkedett.

Az elnök öt percre felüggeszti az ülést. A szünet után Holló Lajos folytatja beszédét s beszél háromnegyed háromig.

Madarász József: Hogy mi a véleménye a hadseregéről és a militarizmusról, az ismeretes a ház előtt. Csakis a legszükségesebb, a legcsekélyebb számban, önkéntesek által kívánja a katonaságot fenntartani, a polgárok csak fegyvergyakorlatot tartanak. Egy polgárt nem volna el foglalkozásából, ez a véleménye meggyőződése, azért nem fogadja el a javaslatot. (Elnök helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Elnök: Meg akarja állapítani a holnapi ülés napirendjét.

Csávolszky Lajos: Nem vagyunk határozatképesek.

Elnök: Megolvastatja a képviselőket. Ennek megtörténte után jelenti, hogy a ház nem határozatképes, azért az ülést 3 óra után fél órára felüggeszti.

Öt óraker az elnök megnyitotta az ülést, de mivel a ház határozatképtelen volt, újból felüggesztette az ülést.

Esti hét óraker az elnök újból megnyitja az ülést. Jelen van 106 képviselő.

Elnök: A ház határozatképes lévén, a tanácskozást újból megnyitom.

Megállapítja ezután a holnapi napirendet s az ülést bezárja.

Ülés vége 7 órakor.

BELFÖLD

A miniszterelnök köszönete Pestmegyéhez. Gróf Tisza István miniszterelnök, abból az alkalomból, hogy Pestvármegye közgyűlése öt és miniszter-társait hivatalbalepítük alkalmából üdvözölte, a következő leiratot intézte Pestvármegye törvényhatóságához:

Nagy örömmel vettem f. évi november hó 30-án

rosszindulatú, harapós kutyával bánik a gazdája. Ráfordm s végigüt rajta. A tolvajt iszonyu, vadállati düh fogta el. Hallani lehetett fogainak csikorgását, mellének zihálását. Az első indulat-rohamban Marosira akarta magát vetni, hogy megfojtja. Egész teste remegett az indulattól. De tenni még sem mert. Az istállóban hárman voltak. Tudta, hogy ő huzza a rövidebbet.

Visszament és lefeküdt a szalmára. Egész éjjel be se hunyta a szemét s mikor Marosi hajnalban egészséges álmából felébredt, Béni ott várta a kecsinál. Előbb be is pálinkázott.

A gazda szóba se hozta az éjszakai incidenst. Rendelkezett:

— Fogjunk be hamarosan.

Megtörtént. A náddal terhelt szekér még napkelté előtt ott dőcögött az országút fagyos göröngyén. Marosi éppen a pipájával bibelődött, mikor Béni megszólalt. Kihívóan, fenyegetően kezdte:

— Mért ütött meg kend engem az éjjel?

Marosi nyugodtan válaszolt:

— Mit kérdezed, ugy is tudod.

— De a szentséges isten! kendnek, számon kérem azt kendtől. Most ketten vagyunk.

Marosi még mindig a pipájával babrált. Olyan csekélybe vette a fenyegetőt, hogy le se tette a pipát.

— Maradj veszteg, — mondotta, — mert mindjárt magam leszek.

A tolvaj erre a betyke, gunyos válaszra felordított dühében. Amugy is erősebbnek, energikusabbnak érezte magát. Jóval fiatalabb is volt. Marosi már erős ötvenesnek látszott. A mellett véznább, törődöttebb. Felugrott az ülésből és Marosi torika után nyult. Rekedten ordította:

— A kezembe kerülél most!

Marosi eleresztette a gyeplőt s talpon termelt.

tar ott bizottsági közgyűlésükből 2664—1718 szám alatt keletkezett feliratokat, amelyet kormányralépesen alkalmából voltak szívesek hozzámn inténi. Bizalommal és reménytelől az azon kijelentésük, amelyben a rendes alkotmányos élet helyreállítását kívánják, mert az ország első vármegyéjének ezen nyilatkozatában az egész ország óhajának megvívulását látom s ezért a siker zálogai tekintem. Szíves megemlékezésük és hazafias támogatásuk kitöltésbe helyezését fogadjam hálás köszönetemmel. Budapest. 1903. évi december 11-én. Hazafias tisztelettel Tisza s. k.

A visszatartott katonák hazabocsátása. Megírtuk a minap, hogy a visszatartott katonák egy részét legközelebb hazaeresszük. Egy felhívatalos közlemény ebből az alkalomból megszólaltatott, „elsimert és a parlamenti harcokon kívül álló szaktekintély”, aki elmondja véleményét arra nézve, mily befolyást gyakorol ez a tömeges hazabocsátás a közös hadsereg és honvédség harcoképességére.

Kiindul az elismert szaktekintély abból, hogy a csapatok harcoképessége annál magasabb fokon áll, minél nagyobb ama katonák száma, akik tényleges békeszolgálatban vannak, mert ezek képezik egy részét az onszózat minden csapatának. A hadikétség és harcoképesség tehát a békeidőszakban apadás-al arányosan csökken. Tehát határozottan inferioritásban utottunk minden más állomán szemben. Feltehető szükség, hogy véderőnk tavaszi a legnagyobb áldozatok árán is a harcoképesség még magasabb fokára emeltesse, vagy legalább az eddigi orsba fokereken kikészültesse. Elsősorban hazánk érdekében szükséges ez, mert az ily intézkedésben a tavaszi béke garanciáját látja. Eltekintve a Balkán-félsziget helyzetétől és a politikai viszonyok bizonytalanságától, majdnem gyanus voltál, a teljes békeidőszak fenntartására már azért is szükség van, mert az országot soha semmielő megépítésnek kitenni nem szabad. Majd ismeretile az eddig történeteket, elkerülhettek tartja, hogy a harmadik évüket kiszolgált katonák mindaddig tényleges szolgálatban visszatartassanak, míg az 1903. évi utoncaik utoncaik kiképzése nincsenek, ugyanaz áll a lovasságra, tüzérségre és mèneskarrá nézve is. Aztán azt bizonyítgati, hogy a harcoképesség csökkenésén csak egyetlen módon lehetne segíteni, t. i. az 1888: XVIII. t. c. oly értelmű alkalmazásával, hogy a békeidőszakban meglévő összes hiányok már február 1-én a legújabb pótlartalék évi utoncaikból tartós szolgálatra beharóó emberek által pótlottatának, kik a nyolclet első kiképzésére már átveve, a tavasz beállta előtt még a tábori hadsereg céljaira tovább képezhetők és alkalmazás tehető. Az ekként beharóó pótlartalékos hazabocsátásának időpontját előre megállapítani nem lehet. Bennartatásuk a közpolitikai helyzethez képest szükséges lehet mindaddig, míg az utoncaikat teljesen ki nem képezik, de talán lehetséges lesz azokat részben vagy egészen már előbb is hazabocsátani. A mai állapotot a „szaktekinély” szerint megsínyli a hadsereg még a legközelebbi őszi fegyvergyakorlatok után is, feltehető, hogy véderőnk áttesik azon a nagy rakódátatón minden mozgósítási komplikáció nélkül, mely március hó folyamán, amikor az 1903. évi utoncaik még tényleg bevonulnak és május végén az első, június-júliusban pedig a folytatódó utoncaik kiképzést nyerhetik. Mivel augusztus-szeptember az összpontosítások és a nagyobb őszi fegyvergyakorlatok ideje, természetes, hogy ezen időszakban már csak az addig tanultaknak hadseregi alkalmazásáról lehet szó. A fegyvergyakorlatok után a hadseregben az 1901. évben beállított emberek, a honvédségnél pedig az 1902. évi utoncaikban emberek elvadászandóak és így a hadseregben és a honvédségnél a kevésszámú önként továbbszolgált altiszteken kívül maradnak és pedig: a hadseregben az 1902. évi utoncaikban teljesen kiképzett légnység, továbbá az 1903. évi utoncaikban négy hónapon át kioktatott légnység, a honvédségnél pedig csak az utóbb említett, utaljonképpen utoncaikban álló emberek, a tényleges szolgálatban. Ezekből kellene október 1-ig az 1904. évi utoncaik bevonulások szükséges altiszteket, (oktatók, lövédművek, számvivők stb.) még pedig a hadseregben a szükséges teljes erejű a honvédségnél pedig a szükséges teljes mértékű kikerülők! Ez egyszerűen képtelenség és az 1904 év őszén elmaradhatatlan bizonyos reudivívli rendszabályok, melyek ezeken a bajokon átsegítenek. A legminimálisabb az lesz, hogy a hadseregben az 1904. évben kiszolgált altiszteket legalább az utoncaik kiképzés tartására, a honvédségnél pedig az altiszteken kívül talán az egész kiszolgált légnység is még további 8 hétig tényleges szolgálatban visszatartassék. Ily módon véderőnk az 1904/05-iki katonai év végéig talán teljesen kiaverhet a nagy megpróbáltatást.

Fáy István beszámolója. Fáy István országgyűlési képviselő, aki a Kossuth-párt minapi határozata folytán kilépett a Kossuth-pártból, tegnap tartotta beszámolóját rimaszési választói előtt. Fáy kifejtette kilépésének indokait s kijelentette, hogy teljes mértékben helytelenül Kossuthnak és társainak leszerelését. Minthogy róla kerületének néhány polgára azt híresztelte, hogy a Kossuth-pártból való kilépése egyúttal azt jelenti, hogy ő a néppártba csatlakozott, lemond mandátumáról.

A népszerű és kedvelt képviselő e kijelentésére a választók sorából fölhangzott a kiáltás: Nem fogadjuk el a lemondást! Maradjon!

Vatay László református lelkész a választók változatlan bizalmáról biztosította ezután Fáy Istvánt, amire aztán Fáy is, látva a bizalom őszinte megnyilatkozását, kijelentette, hogy mandátumát megtartja.

A vármegyei tisztviselők a miniszterelnöknel. A vármegyei tisztviselők országos egyesületének elnöksége holnap (szombaton) délelben tiszteleg dr. Wekerle Sándor egyesületi elnök vezetésével gróf Tisza István belügyminiszternél. Az egyesület ez alkalomból egy emlékiratot nyújt át a kormányelnöknek, melyben élénk színekkel eseteli a vármegyei tisztviselők hátrányos helyzetét és rámutat az orvoslás módjaira. Hangsúlyozza az emlékirat azt is hogy gróf Tisza István programjának a vármegyei tisztviselőkre vonatkozó része nagy megelégedéssel töltötte el az egyesült vármegyei tisztikart, amely már csak arra kéri a kormányelnököt, hogy a vármegyei tisztviselők fizetésrendezésénél — tekintettel a tisztikar speciális helyzetére — hallgassa meg az egyesület speciális kívánásait és előterjesztéseit. A tiszteleg küldöttség tagjai közül a vidékiek közül eddig Budapestre érkeztek: Markhot Gyula nyitrai vármegyei, Czobor László hontmegyei, Bornemissa László gümörmegyei, Huszár György fehérmegyei, dr. Fábry Sándor békésmegyei alispánok és Koller Sándor vesprémi főjegyző.

A horvát országgyűlés. Zágrábból táviratozzák: Az országgyűlés ma megkezdte az indennitvit. Miután Eggersdorfer előadó az indennitvit technikai okokból, amilyenekül a szükségesetek alapos redukcióját és a fedezeteknek az új kormány részéről való megteremtését sorolta fel, ajánlotta, dr. Sumanovics osztályfőnök ugyanezen okokból kérte a javaslat megszavazását, kérve, hogy az 1902-iki költségvetésnek kell az indennitvit alapját képeznie külön költségvetés híján. Szerinte a kormány a tárgyalás alatt álló indennitvit idején szorosan az 1902-iki költségvetés adta határok között fog maradni.

Dr. Vrhanić (pártonkívüli) elveti a javaslatot, mert a tén programja, bár több pontban kielégítő, szöveg az által illuzóriusá válik: hogy a bán kijelentette, hogy tovább is a nemzeti párt tagja marad. Szóla szerint a nemzeti párt többször tett ünnepes kijelentése dacára, hogy a kiegyezést szigorúan meg fogja ővni, mégis nyugodtan nézve, hogy azt minden részében megsérülték.

Karlovics képviselő (nemzeti párt) elfogadja a javaslatot és védelembe veszi a kiegyezést, mely már azért is értékes, mert megvan és szóla szerint ilyen kiegyezés ma már nem volna létesíthető. Hogy a kiegyezés az ellenzék akadályozza izarusi röptében. azért az ellenzék csak halás lehet. Expanszió politikának most nincs ideje. Ez akadályt találja Magyarországnak folyton tartó konszolidálásában, mely a hadseregben is rést ütött s Ausztriában mely természetesen szert kell, hogy centraliztikus, abszolútisztikus és német legyen. Paaszojka, hogy a magyar szovinizmus átharapódzik Horvátországra és annak tudja be a kiegyezés minden megsértését. Ha előadó azt hiszi, hogy Horvátország Magyarországra fog ovdadni, szóla meg van győződve arról, hogy az önfenntartás törvénye etől megmenti Horvátországot. Majd az ellenzék ellen fordul, mely történelmi velaitások és utópikához ragaszkodik és a kiegyezést teszi gyűlölet forrásává. Utal Anglia példájára, hol még a forradalmakat is érvekkel esínálták meg. A nemzeti párt is rajong a szabadságról, tükös választásért és területbeli terjeszkedésért, utóbbi azonban hatalmas akcióroktól függ. Szabadságra törekedni kell, de az úgy megrészeg, mint a bor, ha lassanként nem szokunk hozzá. A baloldali szavazalókkal való szabad választást akar, hanem Zágrábban előbb analabáték számára iskoákat kell létesíteni, mert különben ki írta meg a szavazalókat? (Íetszés a jobboldalon). Ajánlja, nevelék a népet lassan a szabadságra mely tekintetben a jelen gyűlékezési mozgalmat örömmel üdvözli, mert a nép kitejézését adhat elégedettségének, azonban megszokhatja az ellenzék hangzatos szólamait is, amelyeknek semmi reális alapjuk nincs. Szóla védi a nemzeti pártot mely a kiegyezés alapján Magyarország segítését sem veti meg.

Dr. Brestyánszky (horvát jogpárt) először az előtte szólaival vitakozik, majd pedig elveti a javaslatot, mert a bán kijelentette, hogy a nemzeti pártban marad, amelyet szóla nem tart alkalmasnak, addig a horvát nép jogos aspirációinak kielégítésére, amíg a kiegyezés alapján áll. Szóla szerint a kiegyezés a dualizmus mostoha gyermeke. A dualizmus meg, mióta a németek és magyarok civakodnak és Horvátországnak nincs oka a kiegyezésért és dualizmusért hevülni.

Gróf Erdődy István (nemzeti párt) kijelenti, hogy az összes pártok okai a kiegyezés megsértésének és minthoz az új kormány javítani akar az állapotokon, bizalmat szavaz annak szóla és elfogadja az indennit-

tást. Dr. Mazsaranics (horvát jogpárt) és dr. Kumisics (liszta jogpárt) elutasítják a javaslatot. Utóbbi azt mondja, hogy a helybeli kormány csak fókja a pesi kormányának. A bán ellen ordui programbeszédében használt salus rei publicae suprema lex esto-ért. Ez az elv már sok bajt okozott és sokakat elvetett. Nyoejen el minket is, de utolsó lehelletünkig, a kiegyezés ellen népkünkert és királyunkert fogunk küzdeni.

A karzaton erre zajos tetszéskiáltások és tapsok hangzanak föl, mire az elnök kiüriteti a karzatos és negyedhárom óraker berekeszti az ülést. A jövő ülés hétfőn lesz.

A osztrák delegáció.

Bécs, december 13.

A költségvetési bizottság a költségvetési provizóriumról tanácskozott. Baoquehem kifejté a költségvetési provizórium előterjesztésének szükségességét és annak elfogadását, valamint ő felsége és a delegáció elnöke beszédének, továbbá gróf Goluchowski külügyminiszter expozéjának kinyomatását ajánlja. Dr. Stransky delegátus kifogásolja előadó állását, hogy a kormánynak nem állott volna módjában idejekorán összebivátni a delegációkat. A magyar országgyűlés előbb is megválasztotta volna a delegációt, ha a kormány gondoskodott volna arról. Miután a költségvetési provizórium-javaslat arról tanuskodik, hogy az a lamgépezet nem működik rendesen, szóla nem kötheti eléggé a közös kormány szívére, hogy az ilyen állapotoknak idejekorán elejét vegye.

Gróf Goluchowski külügyminiszter: A delegációk egybebhívása — ugymond — csak akkor történhetik, ha a két törvényhozó testület megválasztotta a delegátusokat. A közös kormány csak a delegációk egybebhívására, nem pedig azok megválasztásának időpontjára hathat be. Tehát nem a közös kormány hibája, ha a delegációk az idén későbbben ültek össze, mint rendesen.

Dr. Kramarz: Szükségtelennek tartja hosszasan megokolni álláspontját, mert pártja a párt álláspontját a plénumban fogja kifejezni a költségvetési provizórium ügyében, annál is inkább, mert a katonai kérdések tekintetében a legnagyobb rejtély előtt áll, melyet annál nehezebb megiejen, mert az illetékes körökben a kérdést illetőleg legelőttbök a vélemények. Pártja nem annyira a közös kormánnyal szemben elfogalt álláspont tekintetében, mint inkább belpolitikai okokból fog a költségvetési provizórium ellen szavazni.

Dr. Silvester kijelenti, hogy tekintettel a hadügyminisztérium vezetésében történt változásra és azon körülményre, hogy a német néppárt nagyjában és egészében elfogadja a külügyminiszter álláspontját, nem fog a költségvetési provizórium ellen szavazni, azonban fenntartja magának azt, hogy egy a költségvetés egészével, mint egyes részeivel szemben adandó alkalommal állást foglaljon.

Gróf Kottulínski: Feltehetően elfogadja a külügyminiszter expozéját, azonban a hadügyi költségvetéssel szkeptikusabban áll szembe és csak a hadügyminiszter felvilágosításai után fog állást foglalni. A költségvetési provizóriumot elfogadja.

Dr. Berzegnassi: Kijelenti, hogy elvben nem ellenzi a költségvetési provizóriumot, azonban úgy it, mint a teljes ülésen ellene fog szavazni, mert az olaszok érdekeit, különösen a kulturédekeket nem méltányolják.

Gróf Schönborn Frigyes: A rend érdekében elfogadja a költségvetési provizóriumot, ugyszintén gróf Zedwitz Miksa K. is.

Ezután Pitreloh hadügyminiszter szóla fel. Azzal kezdi, hogy a beállott viszonyokat teljesen tisztázni kell, mert különben nem lehetne nyugodtan a jövőbe tekinteni. Tudatában van annak, hogy kötelessége minden, a hadsereget illető kérdésre fenntartás nélkül választ adni, amit okvetlenül meg is fog tenni. A felett való reményének ad kifejezést, hogy alapos megbeszélés folyamán sikerülni fog olyan állapot találni, melyen az utolsó időben telmerült éies ellentéteket ki lehet egyenlíteni a nélkül, hogy az egészre veszély háramolnék. Azonban a kérdések ilyen beható tárgyalásához idő kell. Miután azonban a delegációknak jelen pillanatban nincs elegendő érkezése, szándéka volt itt ugyanazt a kérelmet, mint a magyar delegáció előtt előterjeszteni, amelyet az elfogadott. Ez a kérés arra irányul, hogy a tárggyal való alapos foglalkozást tartassék fenn a delegációknak január havában való össüléséig. Szóla örvend azon, hogy kiviheti a delegáltak

“AGRARIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczai mezőgazdasági géppárának vezérigénksége.

Mezőgazdák különös figyelmébe. Tiszta acélananyag saját hámarainkból. Előrebetetlen téglacélok. Páncélcél-kormány-lemez. Magasított acél-ekofej. Porvédő kerek. Acél lap. gerezdlap. Csak kitámasztott nyergerekkel bíró taligát szállítunk. Kérjük árjegyzékét. mivel ez az összes talajmívöl-gépek terjedelmese ismeretli és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmese, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosítást nyújt — és díjmentesen küldetük. Ekegyártás terén legelső-rangú magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is. Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2. Sürögnyeim: „Agraria” Budapest.

eddig tett nyilatkozataiból, hogy a választmány is az ő álláspontjára helyezkedik.

A költségvetési provizóriumot elfogadják és elhatározzák, hogy azt a holnapi teljes ülésen sürgős uton tárgyalják.

KÜLFÖLD

A belgrádi visszhang. Belgrádban mély benyomást gyakorolt az az éles hang, melylyel a király trónbeszéde és gróf Goluchowski expozéja a június 11-iki vérfürdőt elítélte. Es inkább, mint valaha, érzik ott szükségét, hogy Péter királyt ki kell szabadítani a királygyilkosok veszedelmes hálójából. *Grivic* miniszterelnök tényleg azon fáradozik, hogy félig-meddig elfogadható megoldást hozzon létre, legalább *Popovic* ezredesnek elmozdítását követelje, aki most a király első szárnysegéde. Eddig azonban az összeesküvők erőlyesen tiltakoznak ily terv ellen és nyíltan kijelentik, hogy bizalmi emberük menesztéséből levonják a következtetéseiket. Az ügy nagyon komoly és előbb-utóbb a hivatott tényezők erőlyes közbelépésére lesz szükség, ha nem akarják, hogy azok újra nagy bajt okozzanak. A megoldás nehézségei a parlamenti kibontakozás elé is akadályokat gördítenek, annyival is inkább, mert a szélső radikálisok nyíltan kacérkodnak az összeesküvőkkel.

Belgrád, december 18.

A Belgradska Novine felszólítja a királygyilkosságban részeseket, hogy mondjanak le önként s bizonyítsák be ezzel a világ előtt, hogy a június 11-ikén végrehajtott összeesküvéssel a hazának és a népnek akartak szolgálatot tenni. Ha önként lépnek ki a hadseregből, akkor nehéz helyzetből szabadítanak ki az országot, a királyt és a kormányt.

Belgrád, december 18.

Az itteni udvari és kormánykörök nem lepte meg az az éles elítélés, amelylyel gróf Goluchowski expozéja a június 11-iki eseményekről nyilatkozott. Kijelentik, hogy annak idején ő felsége I. Ferenc József által Péter királyhoz intézett üdvözlő táviratban foglalt szigorú kárhoztatás után gróf Goluchowskitől nem várták az események más megítélését. Ellenben köszönettel és örömmel fogadták Ausztria-Magyarországnak Szerbiával szemben ismételt hangsúlyozott jóakarata és barátságos érzületét. Ami Ausztria Magyarországgal szemben meg-megnyilvánuló ellenséges kitörések megakadályozását illeti, arra nézve kijelentik, hogy ilyen kitakadások csak akkor lesznek teljesen megakadályozhatók, ha az osztrák sajtó magatartása hasonló kitakadásokra nem fog többé okot szolgáltatni.

HIREK

A könyv.

Igy karácsony tájékán vígan dörzsölik kezüket a könyvkereskedők. A tankönyvszezonon kívül ez az egyetlen időszak, mikor nemesen a tudósokhoz, a szakférfiakhoz van szerencsésük, hanem az ugnevezett nagyközönséghez is. Urakhoz, kik máskor a világot meg nem állannának könyvesbolt kirakata előtt, hölgyekhez, kik az év egyéb hónapjaiban és napjain csak a divatruha-üzleteket tisztelik meg jelenlétükkel. Most, miután már megvásárolták a selymet, mosolyogva nyitnak be a könyvesboltba és kérnek valami szepet. A tapasztalt kereskedő már tudja, hogy mit kell a „szép“-en érteni, és sorba rakja a hölgyek elé a díszműveket. A drágakötésűeket, a finompapirusuakat, a dusan illusztráltakat. Olyanokat, melyek illenek a selyembluzhoz, az értékes butonokhoz, a párisi kalaphoz... Igen, a díszművek fogyának, a díszművek uralkodnak, a díszművek az érdeklődés központjába kerülnek ilyenkor karácsony tájékán. Velük telnek meg a könyvesboltok kirakatai, őket magasztalják a kiadók hirdetései és ők foglalják el a legnagyobb helyet a karácsonyi ajándékokat rejtegető szekrényekben. Hála Istennek! mondanók, ha nem ismernők a díszműveknél szomorú sorsát. Ha nem tudnók, hogy a homályos szekrényekből a díszesen faragott asztalokra kerülnek, ahol nem olvassa őket senki, ahol évekig elfeküsznek, a nélkül, hogy valaki érdeklődne belsejük iránt, hogy valaki belső szépségükbe, lel-

kükbe igyekeznék elmerülni... Már pedig a könyv csak olvasva ér valamit. Különböznék csak cifra dísz tárgy, drága lom. A könyvnek célja nem az, hogy a szemet gyönyörködtesse, hanem hogy a szívnek, a léleknek nyújtson táplálékot... Akinek könyvvel akarunk kedveskedni, annak olyanat vegyünk, melyet el is olvashat, és nem olyant, melyhez fél hozzányulni, melyet nem mer kezébe venni...

És ne csak ünnepi alkalmakkor gondoljunk végre a könyvre, hanem az élet szürke hétköznapjain is... És vegyünk a díszmunkák mellé sok, sok egyszerű köntösű, de értékes tartalmu apró könyvet, közönséges formájú, rendes nyomású, szóval, könyvet emagáért és nem kötéséért, képeiért...

És tartsuk meg a könyvet, ne elégedjünk meg azzal, hogy elolvastuk... Ne adjuk el, hogy másat vegyünk helyette, ne cseréljük el és ne mondjunk le megvásárlásáról, ha kölcsönkérhetjük. Vagy elcserélgetjük-e megszokott butorainkat, elhagyjuk-e régi barátainkat újakért, idegenekért, akiket nem ismerünk? És van-e jobb barátunk, mint a könyv? Nem hágy el soha, nem oszlatja szét illuzióinkat, nem tartogat számunkra csalódásokat. Az marad mindig, aminek megismertük: barátunk, ki osztályosa lelkünknek, ki bölcseségével egészen hatalmába kerithet, rab-szolgájává tehet, kinek vakon engedelmessé válnunk. Megszabhatja utunknak, küzdelmünknek irányát, lázadókká tehet és nagy, nemes vágyakat olthat lelkünkbe. És többé is lehet, mint barátunkká, mert olykor valósággal urunkká válik, költészettel, miszticizmussal teli parancsolónká — mint a szép asszony.

De csak akkor, ha a miénk, egészen a miénk... És magunkénak mondhatjuk-e a nőt addig, míg csak mint vendéget, díszbe öltözve ismerjük? Ha csak rövid ideig voltunk közelében? Ünneplés helyen, szalonban, idegenek közt találkozva, nem válnak-e el egymástól mint idegenek? Csak egy perce, egy pillanata a magánynak mennyivel többet ér, mint ha idegenek közt százszor és ezerszer találkozunk! A magányban, a csendben önkénytelenül szárnyára kap a lélek s remegve száll a másik szívé felé. Olykor az egyedülletnek már első perce is közelebb hoz egymáshoz, a második alkalom meg bizalmas jóbarátká tesz és azontul nincsenek a szíveknek egymás előtt titkaik. Így van ez a nővel és így van a könyvvel is. Sokszor kell látni, magányban és idegenek közt, a hajnal és az alkony fényében, vidám órákban és szomorú pillanatokban — csak akkor ismerjük igazán. A szép asszonyt... ki előtt lassan megnyílik lelkünk és kinek szívébe mi is beléltünk lassanként. Titkos erő vonz egymáshoz, aggódva várjuk a percekét, amikor együtt lehetünk.

Mint a könyvvel, amely a miénk, melylyel akkor lehetünk együtt, mikor vágyunk rá, nem pedig csak akkor, mikor a véletlen juttat hozzá, olykor csak egy pillanatra, hogy azután megfoszson tőle örökre. Meg, mielőtt még igazán ismernők, úgy hogy a benyomás, melyet ránk tett, csakhamar elmosódik, mint ahogy eltűnik szobánkból az illat, mely egy szép asszony távozása után maradt vissza... Lelkünk nem gazdagította, elménket nem mívelte, mint ahogy rekkenő hőségben nem hűt le a halkan tovasuhanó fuvalom...

A kölcsönkért könyv is olyan, mint a tovaszálló fuvalom és mint a szép asszony egyszeri látogatása. Megborzogat, felfrissít, megörvendeztet egy kissé, azután elfelejtjük...

De a mi könyvünk, az állandó örömnökné forrása. Egészen szellemi tulajdonunkká válik és akkor szerez gyönyörűséget, mikor gyönyörre szomjazunk. És ha gyűjtjük a könyveket, mindég azt vehetjük elő, mely hangulatunkhoz legjobban illik, azt, amely legjobban ki tudja elégíteni lelkünket, azt, melytől leginkább várunk vigasztalást, buzdítást, vagy tanácsot.

Azután nem kell sietve olvasnunk, alá-

huzhatjuk és megjelölhetjük azt a helyet, mely legjobban megkap. Nem tart bennünket vissza az illendőségnek az a paraszta, mely azt mondja, hogy a más könyvével csinyján kell bánni...

És mennyi emlék fűződik egy-egy régi könyvünkhöz! Azt ekkor, ezt akkor olvastuk... Hogy ránézünk könyveinkre, az emlékek ezre zibong körülöttünk, az emlékek ezre, mint szines, tarka pillangóknak egymást kergető serege!

Vegyük könyveket magunknak és könyveket gyermekeinknek! Hogy állandóan eszmék, érzések, gondolatok lebegjenek bennünket körül és hogy gyermekeink felnöve is maguk előtt lássák az egykori álmok, az egykori ábrándok forrásait, hogy mintegy magukkal vigyék a küzdelmek nehéz éveibe is a gyermekkoruk bűbajos varázsát...

Könyvet, olvasnivaló könyvet vegyünk és ne csak díszmunkát, mert az irodalom ma már nem fényűző játék, hanem a nagy tömegeknek, mindeneknek szükséglete... Kazinczyéknak a kiválasztottak számára való külön élvezetéből a nép barátjává demokratizálódott, valaminthogy a tudomány sem a fejedelmi udvarok lakója többé, hanem a munkások kunyhóiba is beléskelődött, mert a díszmunkák mellett tömegtelen az olyan könyv, amely olcsó és így mindenhová elviszi a világosságot...

R. A.

Budapest, december 18.

— BUDAPESTI NAPLÓ. December 15-ikén új előzetes nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetes ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Lónyay grófné téli tartózkodásra Mentonba érkezett. — Gróf Csekonics Endre a Magyar Vörös Kereszt Egyesület elnöke Bécsből Budapestre érkezett.

— A király érkezése. A király ma reggel 9 óra 52 perckor külön udvari vonaton Budapestre érkezett Klotild főhercegnasszony temetésére. A különvonatot Marx János államvasuti helyettes igazgató vezette és Décsy ültetvező, Steisgal főügyelő és Lendvay felügyelő kísérték. A király herceg Lichtenstein főudvarmester, gróf Paar Ede és Boltrass Ede főhadsegédek kíséretében szállott ki szalonkocsijából. A perרון Márkus József főpolgármester, Rudnay Béla főkapitány, Putszky Garibaldi ültetvező és Daróczy Rezső felügyelő, a nyugati pályaudvar állomásfőnöke fogadta. A király elsőnek Marx János helyettes-igazgatót szólította meg, akitől a nagybeteg Ludvigh Gyula elnökgazdát állapotról kérdezősködött. Márkus József főpolgármestert szólította meg azután s hosszasan beszélgetett Rudnay Béla főkapitánnyal is. Ezután gróf Paar főhadsegéddel zárt udvari kocsiba ült a király s a várpaotába hajtott. A pályaudvar előtt s az utvonalon összegyűlt közönség lelkesen megjelente. A várőrségen az első honvéddalozozred négy százada tartott szolgálatot s hangos dobpergéseivel fogadta a királyi kocsiját. A palota főbejárójánál gróf Apponyi Lajos udvarnagy, Kanter Károly apát és Galle Antal várkapitány fogadta ő felségét, aki az udvarnagyal néhány szót váltott, s azután visszavonult lakosztályába. A király tizenegy órakor fogadta József főherceget. Az uralkodó a temetés után, hat óra tíz perckor a nyugati pályaudvarra hajtott és Rainer főherceggel együtt visszaautazott Bécsbe.

— Vilmos császár huga rákbajos. A Journal mai száma, mint párisi tudósítók táviratozása, jelenti, hogy a szászmeingeni herceg, Vilmos német császár huga rákbajos szenved és hogy a német udvarban emiatt nagy az izgatottság. Vilmos császár állítólag megtagadta, hogy az orvosi bulletoeket terjeszsek elébe. A párisi újság azt is tudja, hogy az orvosok ennek következtében szépitik a bulletoeket.

— Falk Miksa üdvözlése. Dr. Falk Miksa országgyűlési képviselő abból az alkalmából, hogy az idén harmincadszor szerepel mint a magyar delegáció külügyi albizottságának előadója, Szőgyény-Marich László berlini nagykövettől a következő üdvözlőtáviratot kapta:

A nagyérdemű jubiláló előadónak szívből gratulál régi barátsággal — Szőgyény.

Érdekes ennél a táviratnál, hogy Falk Miksa Szőgyény-Marich Lászlót váltotta fel a külügyi albizottság előadói székében.

— **Tót könyv a magyar szabadságharorról.** A magyar szabadságharc dicsőséges történelmének új könyve jelent meg. Az új könyv tót nyelven mondja el a magyar hővitéknek, a névtelen hőskövek csodáitól reglő hőskölményét. A tót népek írta ezt a hazafias érzéstől áthatott, szép munkát dr. Fechny Adolf fővárosi tanár, a *Slovenské Noviny* című tót napilap szerkesztője. Mindenképpen érdemes ez a könyv arra, hogy a Magyarországi Tót Közművelődési Társulat ezzel ellensúlyozza a pánszláv agitáció káros hatását. Huszezer példányban osztatja szét a magyar szabadságharc szívét, lelket nemesítő történetét tagjai között a társulat, amely nemes misszióját *Ivánkovic* János rozsnói püspök és *Zsi-lynszky* Mihály államtitár vezetésével alatti-tesíti. A tótság karácsonyi ajándékához *Ruffy* Pál miniszteri tanácsos írt méltató és buzdító előszót. Az Amerikában tartózkodó tótok már ötszáz könyvet rendeltek, ami fölemelő tanúsága annak, hogy a pánszlávok nem kerítettek még kezükbe minden hatalmat. Ez az okos, magyar könyv magasztos példákkal tanítja, hogy a tótság mindenkoron a pánszláv hóbort volt a legnagyobb ellensége.

— **A nagybeteg orosz pénzügyminiszter.** Berlini távirat megcáfolja azt a hírt, hogy *Pleske* orosz pénzügyminiszter Berlinbe készül utazni, hogy *Bergmann* tanárral kezeltesse magát. *Pleske* pénzügyminiszter hátergin-csonthártyalobban szenved és állapota olyan súlyos, hogy utazásra egyáltalán képtelen.

— **Hercegi eljegyzés.** *Schwerin*ből táviratozzák, hogy a *mecklenburg-schwerini* nagyherceg holnap fogja eljegyezni *Alexand* a cumberlandi hercegnőt. A nagyherceg Gmundenből Cannesba utazik beteg anyjához. Ő házassággal a hannoveri királycsalád és a Hohenzollernek közeli rokonokká válnak.

— **A belga királyné örökös.** Az elhunyt *Henrietta* belga királyné hagyatéka dolgában megindult hagyatéki eljárás során, mint *Brüsszel*ből táviratozzák, tegnap fontos határnap volt. A bíróság a civillista ügyvédjének és a hitelezők ügyvédjének ajánlatára két jegyzőt és egy szakértőt küldött ki, hogy megállapítsák azoknak a tárgyaknak az értékét, amelyeket az örökösök között nem lehet megosztani. A tulajdonképpeni pör, amelyet *Lujza* közbüri hercegnő hitelezői indítottak, februárban fog megkezdődni. Valószínűleg látszik azonban, hogy a bíróság vissza fogja utasítani a hitelezők keresetét.

— **Doktorrá avatás.** *Klein* Imrét, *Klein* József budapesti bornagykereskedő fiát a grenoblei egyetem a fizikai tudományok doktorává avatta. Egy éve tartózkodik Franciaországban és képességeivel az ottani szakkörökben már sok elismerést aratott.

— **A császár titkos rendelete.** A kis Bilse hadnagy az ő regényével, amelyet a kis határszéli helyőrségéről írt, ugyancsak nagy bonyodalmat idézett elő. Még Vilmos császár is belekeveredett a dologba. Közvetlenül a forbach-i tárgyalás után, amely tudvaleg Bilse hadnagy lefokozásával végződött, azt újságolták a berlini lapok, hogy a császár nagyon felbőszült, mikor a Bilse-pör részletei és a tárgyalás menete felől értesült s titkos kabinetrendeletet adott ki, amelyben rosszallását fejezte ki, amiért a katonai törvényesség a tárgyalás nem gondoskodott szigorúan a nyilvánosság kizárásáról. Berlinből táviratozzák most, hogy a *Berliner Tageblatt* illetékes részről kapott értesülések alapján megcáfolja ezeket a híreket és kijelenti, hogy a titkos kabinetrendelet kibocsátása mende-monda. Szóval Vilmos császár nem dolgozik titkos kabinetrendeletekkel a nyilvánosság ellen. Ezt bizonyára szívesen veszi tudomásul mindenki egy Németországban, mint annak határain túl is.

— **Pártlakoma a III. kerületben.** A III. kerületi községi demokrata-párt nagyszabású lakomát rendezett a *Korona*-vendéglő nagytermében. Több mint háromszáz választópolgár jelenlétében. *Vásson* Vilmost és *Schubert* Sándort a választók nagy ovációkban részesítették. *Vásson* Vilmos országgyűlési képviselő beszédében a demokrata eszméket dicsőítette; felköszöntőt mondott még: dr. *Wilhelm* Adolf, *Schubert* Sándor, *Szilágyi* Károly, *Holtsch* Nándor, *Gebhardt* Rezső, *Pataki* Antal és mások.

— **A beteg Strossmayer.** *Zágrá*ból jelentik, hogy *Strossmayer* püspök állapota rosszabbra fordult. Ezzel a hírrel szemben a *Magyar Távirati Irodának* azt jelentik *Zágrá*ból, hogy *Strossmayer* püspököt nem érte szélhűtés, amelynek folytán elvesztette volna beszélő képességét, hanem csak ájulása esett, amely után ismét teljesen helyreállott az egészsége. Hír szerint *Strossmayer* ma délelőtt a püspöki kertben megtette szokott sétáját.

— **Rákóczi-ünnep.** A VIII. kerületi Csokonai-utcai polgári leányiskola december 20-án II. Rákóczi Ferenc hazahozatala érdekében hangversenyt rendez. A hangverseny, melynek változatos a programja, délután 6 órakor kezdődik.

— **A Sándor-utcai vásár.** Derős élénkség, lüktető mozgalom szintere nap-nap után a régi parlament virágos hajléka, amelyet a békésmegei szanatórium javára rendezett iparmű-kiállítás feltámasztott egy időre csöndes álmából. Állandóan nagy a sűrűség-forgás a sok szép sátor körül, s a jótékonyul kasszája szépen telik a mindennapi bevételektől. A változosság kedvéért férfiestélyt is terveznek, amelyen aztán egy kis szerepserevel urak állanak be majd a sátrakra az áruikkal megpakodott polcok mögé, s ők fejthetnek majd ki szellemet és leleményességet a kalmárkodásban. Nagy kiváncsisággal várják most már a vásár látogatóit, lesz-e ezen az estén olyan elvesség a sátrak előtt, mint amikor szép hölgyek növelik a sok tarka áruikkal kelendőségét. A férfi árusító-gárdát főként miniszteri tisztviselőket dr. *Drezler* Béla és *Dobay* István szervezik.

Ezt a férfiestélyt az ünnepek után rendezik. Holnap, szombaton a következő hölgyek árusítanak:

Pipacsmező: Bartha Ida, Csiky Kálmán és leánya, Bartha Erzsébet, Boncz Ödönné, gróf *Zichy* Lívia. *A misszió hölgyeinek sátrában:* Grünfeld J.-né és leánya.

Orgonás: Péchy Paula, Zettler Ilona, Henszelmann Kálmáné, B. Virág Gézané, Klug Nándorné, Leszkap Andrásné.

Akácerdő: Weissenbach báróné, özv. Brüll Gusztávné, Földes Béláné, Rózsa Miklósné.

Ibolyágit: Hoibauerné és huga, dr. Rózsa Imréné, Fodor Jolán, Haggemacher Arpádné, Neuschloss Marcelin, Reinerne Istvánfi Gabrielle.

Rózsadomb: Dr. Schwarz Gusztávné, gróf Forgácsné, b. Kraemer Gézané Schnegér Erzsébet, Haggemacher Henriké, Rainer Ödönné, Kellner Irma.

Oszirózsákert: Dr. Eötvös Bálintné, Dániel Gáborné, Almásy Zsigmondné, Hirschfeld Mórné, Kiss Józsefné és leánya, Stróbl Alajosné.

Tomtola: Bayer Béláné, Martos nővérek, dr. Ságody Gyuláné, Spett Ferenoné, Payer Imréné, Kuthy Aranka.

Vasárnap megjelenik megint az előrusítónok sorában *Küry* Klára, aki legutóbb szerdán árult, nagy érdeklődés központja gyanánt óriási anyagi eredményt szerzett a kiállításnak. Valóságos sokadalom volt állandóan a sátra körül és kezében nagyra nőtt az eladó tárgyak árszája. De ha távol is van virágos sátrától, akkor sem szűnik meg buzgólkodása a nemes cél érdekében. Erősen agitál, toborozza a vevőket künn a társaságban és is fardhatatlan lelke az ügynek. Jelenléte bizonyára elsőrendű napot jelent majd megint a kiállítás és a szanatórium javára.

— **Lebaudy, a rendíthetetlen.** Kicsoda Lebaudy, a Jacques? Szahara császára. És mit csinál Lebaudy, a Jacques? Marad is az, ami: Szahara császára. Marad visszavonhatatlanul, marad rendületlenül, marad, ha a fejünk tetejére állunk is, marad, ha belefulladunk. Majd ő megmutatja, a teremtsit! Egy-két napja sincs, hogy megérkezett Brüsszelbe. És ott sebtében elmondta — talán még az utiport sem rázta le a sarujáról — elmondta melegeben az újságíróknak, hogy: Bojadortól északra megszállotta a partvidéket. Sőt: ama területet, amely a partvidék mögött elterül, azt is a tulajdonának tekintti. Azonkívül: az új birodalomban kanadákat fog megtelepíteni. Mert: ezek birják el legjobban az afrikai klímát. Aztán következett csak az, amiről már fennebb szólottunk. Azt mondta Lebaudy, a Jacques, az újságíróknak, hogy az egész világ tudja meg:

— *Szahara császára vagyok és az is maradok!*

Hát legyen, és maradjon. És most Brüsszelből emegy Hágába és Berlinbe. Hát mit csináljunk? Menjen!...

— **Koholt merénylet.** Rómából jelentik, hogy ott ma az a hír volt elterjedve, hogy a király ellen merényletet követtek el. A hírt azonban hamarosan megcáfolták. A királyi pár ma egyáltalán nem hagyta el a kvirinált.

— **Kézimunka-kiállítás.** A *Naschitz*-féle nyilvános felsőbb és elemi leányiskolában a *Gyermekbarát-Egyesület* és a *Brády Adél Gyermekórház* javára december 20-ikától január 3-ikáig kézimunkákat állítanak ki. melyeket az intézet növendékei készítettek. A kiállítás alatt, mely december 20-ikán, vasárnap délelőtt 11 órakor nyílik meg, délutánonként tréias gyermekmunkolajáték lesz.

— **Gyónatatótyák sztrájkja.** Ugy látszik, a sztrájk mostanság a legfűgőbb epidémia. Még pedig olyan epidémia, amely az országok, sőt a világreszék határait sem respektálja. Miután már minden lehető foglalkozási ágat kikezdett, most Brüsszelben, mint onnan jelentik, a városi kórház gyónatatótyái mondták ki a sztrájkot. Mindenesetre érdekes fejlődési pont a sztrájk történetében. Azért lépek sztrájkba a tisztelendő atyák, mert egyik kollegájukat a magisztrátus a gyónó hölgyeknek földalot ülleten kérdések miatt elbocsátotta állásából.

— **Vidéki újságírás.** Mint *Alsó-Kubin*ből írják, ott *Árvamegyei Hírlap* címen társadalmi újság indult meg. Szerkesztője dr. *Divéky* István.

— **Ninos kivétel.** A katonai szolgálatban divó rendszabályok szigorát kellett ma éreznie Magyarországi miniszterelnökének is. Gróf *Tisza* István miniszterelnök szintén megjelent ma délután *Klotild* Mária főhercegekisasszony temetésén, amely az udvari etikett minden aprólékos szertartásával folyt le. A miniszterelnök huszárfőhadnagyi egyenruhában, begombolt atillában ment a temetésre és ahogy be akart lépni a Szent István-kápolnába, ahol az előkelőségek egybegyűltek, elébe állt a hadtestparancsnokság egyik tisztje és ismervén a miniszterelnököt, a legnagyobb tisztelettel figyelmeztette őt, hogy öltözete ellenkezik az előírással s így nem mehet be a templomba. A miniszterelnök mosolyogva sarkon fordult, hazahajtott és néhány percel később panyókára vetett mentével, az utolsó gombig kifogástalan diszben vett részt a szomorú szertartásban.

— **Az Újságírók Egyesületéből.** A budapesti Újságírók Egyesületének választmányja ülészet ma délután *Véssy* József előnklete alatt. Az ülés megnyitása után elnök kegyeletes szavakkal emlékeztet meg *Légrády* Károly alapító-tag haláláról s indítványára a választmány az elhunyt emléket jegyzőkönyvében örökítette meg. *Csiklay* Lajos a segítőalap igazgatótanácsának alelnöke bejelentette, hogy *Singer* Zsigmond tiszteletli tag nagylelkű buzgódságából a segítőalap vagyona 3500 koronával gyarapodott, amit hálás elismeréssel vett tudomásul a választmány. *Cohn* Pál bécsi egyetemi magántanár 400 koronával az egyesület alapítójai sorába lépett. Dr. *Óváry* Ferenc orsz. képviselő tudatja az egyesülettel, hogy Nagyvázasonyban *Kmizsy* szülőföldjén a hőnek szobrot akarnak emelni s a hazafias mozgalom támogatását kéri. A választmány elhatározta, hogy a legmelegebb szeretettel fogja felkarolni a hazafias mozgalmat. Dr. *Bródy* Lajos alelnök jelentést tett a szakirók egyesületének, *Gelléri* Mórnak, az egyesülethez intézett azon beadványáról, amely a kiállítások alkalmával itt-ott előforduló *reklammisszalettségek* foglalkozik. Az előadó konstaltala, hogy a beadványban említett panaszok csakugyan jogosultak, mert tényleg fordulnak elő esetek, amikor kiállítások ünneppélyes megnyitására a király, vagy valamely főherceg, vagy miniszterek ajkaira egyes kiállítások javára koholt kijelentéseket adnak. Indítványozza, mondják ki a választmány, hogy a reklámszínálás ezen módját a saját erkölcsi hiteltér ártalmasnak, az újsághíradás megbízhatósága szempontjából elítélendőnek s feltétlenül kerülendőnek tartja. Ez indítványt a választmány egyhangulag elfogadta. A *könyvnyomatok* és a *könyvnyomatokból* átvett közlemények sajtójogi felelőssége ügyében az igazságügyminiszterhez intézendő emlékiratot a választmány felkérésére az egyesület üggyésze dr. *Fekete* Ignác elkészítette. Elhatározta továbbá a választmány, hogy a vasárnapi munkaszünet szigorú megtartása érdekében január első felében rendkívüli közgyűlést hív egybe. Az egyesülethez panaszos feljelentés érkezett, hogy egy pénzügynök újság szerkesztés ürtigye alatt ajánlókép *penzkölcsönök* közvetítésére. A választmány kimondta, hogy sem komoly, sem tisztességes újságnak nem tekinthető az, mely kizárólag pénzkölcsönök közvetítésével foglalkozik. A közlőg karácsonyi ünnepek alkalmából az újságírók árváiról szeretettel emlékezett meg a választmány.

— **Házasság.** *Hofmeister* Géza, a halasi Gazdasági Bank r.-t. ügyvezető igazgatója eljegyezte *Fischer* Elia kisasszonyt Aradról. *Stern* Ferenc kisoratosi kereskedő eljegyezte *Markovits* Mór kurtiesi rabbi leányát, *Katinka* kisasszonyt. *Schwartz* Sándor kereskedő Nyir-Baktáról eljegyezte *Feldmann* Reginát, *Feldmann* Izidor kereskedő leányát Nagyváradon.

— **A katonák bántalmazása.** *Augsburg*ból táviratozzák: A katonai törvényszék *Heim* Károly altisztet katonák bántalmazása és egyéves önkéntesek megsértése miatt öt hónapi fogságra és lefokozásra ítélte.

— **Szegény gyermekek felruházása.** Az *Ehm* János-asztaltársaság ma 36 szegény gyermeket látott el téli ruhával. A gyermekekhez *Guzelnig* Ernő intézett szép beszédet, *Ehm* János vendéglős pedig uszonnával vendégelte meg őket.

— **A német városok utóai.** A Magyar Mérnök-és Építész-Egyesületben a német városok utcáit érdekesen ismertette a *Mihályfi* József, részint a helyszínen szerzett tapasztalatait, részint a drezdai városkiállítás adatai alapján. A felolvasást a hallgatóság tetszéssel fogadta.

Szájpadlás nélküli amerikai műfogak!!

Főtűlegessé teszik az inyleme használatát. — A szájból kivenni nem kell, nem is lehet Egy óra idő alatt tökéletesen lehet vele beszélni és rágni. 10 évi jóállás. egyedüli specialista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében. **BARNA J.** Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 26. sz.

A babakiállítás. Azt a karácsonyi vásárt és babakiállítást, amelyet a Budapesti Leányegyesület rendezett a Váci-utca 9-ik sz. alatt, ma délután 4 óra-kor nyitották meg az érdeklődők közönség nagy részével együtt. Egy pillanat alatt megtelt az egész terem s nyomban megkezdődött a vásárlás. Minden elárúsított asztal mellett egy esomé bájós fiatal leány kínálta a gyönyörű apró portékákat. Az elárúsítás körül sikeresen buzgólkodtak: Erős Olga, Karsai Irén, Vészi Margit, Klein Paula, Deutsch Berta, Baumgarten Amica, Pollitzer Margit, Heller Gitta, Strausz Mici, Russo Clarissa, Beck Irén, Jellinek Szerafin, Gonda Margit, Widder Olga, Szirtes Aranka, Veltart Janka, Ipolyi Margit, Teplánszky Ilona, Klein Margit, Kann Lili, Neményi Erzsébet, Mangold Rézsi, Bródy Szeréna, Rákosi Bella, Dévai Margit, Lányi Szilvia, Back Margit, Mezei Erzsébet, Berger Elza, Grünwald Margit, Weiner Olga és Kramer Paula.

A kiállítás három napig marad nyitva, naponként este nyolc óráig. — A kiállítás zsűrije, amely *Glatter Armin, Tócs Ede és Jakab Gyula* művészekből alakult, tegnap délután döntött a kiállítás díjai fölött. A zsűrinek nem csekély fáradságot okozott a szebbnél-szebb művészeti és műipari tárgyakból és bábukból kiválasztási azokat, amelyek a legméltóbbak a díjakra. Megkönyvitte azonban munkáját az, hogy igen sok kiállító ajándékát *hors concours* jelzéssel küldte be. A saját készítmény tárgyak közül aranyoklevelet nyertek: *Markstein Ilona*, a gyakorlati használhatóság tekintetében legkiválóbb munkáért, *Balász Vera* legizlésebb munkáért, *Strausz Mici* legeredetibben öltöztetett bábujáért, *Jakoby Olivia* a legolcsóbb anyagból előállított bábujáért, *Weisz Elly* a legszebben öltöztetett bábujáért. Ezüstoklevelet kaptak: *Vészi Margit, Mansfeld Nóra, Bánóczy Margit, a Szabadkai menyecske* magát meg nem nevezte készítője, *Lányi Szilvia*. Bronzoklevelet kaptak: *Spitzer Lili, Kann Lili, Zippervitsky Ilona, Widder Olga és Pollacek Laura*. Ezenkívül a zsűri még három aranyoklevelet és két elismerő oklevelet osztott szét a legszebben kiállított bábuzókat tervezőknek. Ezek közül a három aranyoklevél *Wolfer Milánának* a legeredetibb, *Gonda Margitnak* a legizlésebb s *Pollacek Laurának* a legpraktikusabb szoborrendezésért jutott, míg *Dévai Margit és Jackson Elisie* elismerő oklevelet nyertek. Végül még számos elismerő oklevelet osztott ki a zsűri az egyes műtárgyak s bábuk készítőinek.

Egy egyetemi tanár balesete. Sulyos baleset érte a napokban dr. *Krenner József* m. kir. udvari tanácsos, egyetemi tanárt. A tudomány-egyetemen ásványtani előadást tartott és egy új elem előállításával kísérletezett. Ekközben egyik hallgatója a készülékhez nyúlt és ennek következtében robbanás történt, mely a professzor szemén és arcán sulyos sérüléseket ejtett. Bár orvosgyógyászati kollégái nyomban segítségére siettek, napokig kellett ágyban, illetőleg szobában maradnia, mert felszeme világa veszedelmesen forgott. Állapota szerencsére most jobbra fordult és remélni lehet teljes felépülését.

Uj találmány a telegrafálás szolgálatában. Egy londoni telegramm jelenti, hogy Angliában egy új találmány nyert szabadalmat, amelynek részleteit egyelőre még titokban tartják, mely azonban alkalmas arra, hogy a táviró- és telefon-szolgálat eddigi módját teljesen fölforgassa. A *Sun* című newyorki folyóirat már egy hónappal ezelőtt jelezte, hogy a távirati forgalom a jövőben a kábelokon és Európában és Amerika között sokkal egyszerűbb és sokkal gyorsabb lesz. Azóta hallgattak a találmányról, de most olyan személyek, kiket a fellaláló titkára beavatott, azt állítják, hogy a találmány nemcsak a táviratozást fogja végtelenül olcsóvá tenni, hanem a telefonozást is rendkívül megkönnyíti New-York és London között.

Halálozás. *Verőcsén* ma meghalt *Neuwirth Adolt* 89 éves korában. Az elhunyt a 40-es években Pécséit volt szerkesztő és résztvevő a 48-as szabadságharban, miért is Brünne internálták. A 48-as események lefolyása után következő közbücsnator megfélemlítkeztek Neuwirthról, úgy hogy még több évet töltött börtönben, midőn pedig visszatért családjához, elmebetegség látszott rajta. Neuwirthel az itt élt 43-asok legutolsóinak egyike szállott sírba.

Özvegy Péchy Lászlóné, született *Gulacsy Amália* 92 éves korában e hó 15-én Nyírerdőn elhunyt. Az elhunytak leírja a 48-as évekből Szabolcsvármegye első alispánja volt.

Bécsből táviratozók, hogy *All Sámuel* ezredes Bécsben meghalt. Az elhunytat sulyos beteg Pécsről vitték Bécsebe, hogy operációval segítsenek rajta. A műtétet végre is hajtották, de ой szerencsétlenül, hogy a beteg néhány órával később meghalt. Temetésére Pécsről a tisztikar küldötséget megvált.

A levélhordó merénylője. A rendőrséget még mindig élénken foglalkoztatja az a rablógyilkos merénylő, amelyet szeptemberben *Boda István* pénzeslevélhordó ellen követtek el. A rendőrség a napokban névtelen levelet kapott, amelyben a következők voltak:

Ha meg akarják találni *Boda István* merénylőjét, menjenek el a Szent István-kórházba. Ott fekszik *Meszes József* betűszedő *Méres* álnéven.

A levél már azért is valószínű volt, mert a

rendőrség maga is gyanakodott egy *Meszes* nevű emberre. A levél vétele után kimentek a kórházba, ahol tényleg beteg fekszik *Meszes István* betűszedő. Anonim konstatálták, hogy *Meszes* már a merénylő előtt egy hónappal került a kórházba, tehát nem ő a merénylő. A névtelen levélből ellenben arra következtetnek, hogy a merénylő hamis nyomra akarta vezetni a rendőrséget. Azt hiszik, hogy a merénylő írta a levelet és csak olyan lehetett, aki *Meszes* viszonyait ismerte. A rendőrség most ebben az irányban nyomoz.

A jákóhalmiak malma. A jász-jákóhalmi földműves gazdák néhány évvel ezelőtt gőzmalomot alapítottak. A kaputos ember volt a kizárásával, tisztán csak maguk között. Megmutatták, hogy meg tudnak élni a maguk eszével is s pöfögő paraszttal utasították vissza a közönségi jegyzőnek azt az indítványát, hogy legalább a könyvvezetés munkájára szerződtesseken olyan tanult embert, aki érti a kettős könyvvezetést. Az alakított részvénytársaság elnöke *Lobát István* uram kijelentette, hogy efféle ceremóniára nincs szükség. Szép sorjába be kell írni egy könyvbe a kiadásokat, a másikba a bevételket s ez elég akkurátus könyvvezetés. *Lobát István* uram is könyvvezetés nélkül szerzte a vagyonát. És pedig nagy vagyon. Hátt akkor mire jó a kettős, hármas könyvvezetés a malomnak. A malomnak örömlni valója legyen, az a földolgo, nem a körülményes urali könyvvezetés. Az alakuló közgyűlés ebben az irányban határozott s könyvvezetőnek megválasztottak egy olyan embert a polgártársak közül, aki éppen csak hogy tisztában volt valamennyire a betűvetés tudományával, de könyvvezetési eljárásokhoz semmit se értett. A malom tizennyolcezer forint alaptőkével épült meg. Egy-egy részvénynek husz pengő volt az ára. Szóval, igazi népvállalkozásnak ígérkezett, olyannak, aminek a fajtájából bár minél több lenne. — De persze más kezelésben, mint ahogy a jákóhalmi malommal manipulált az érdemes ködmönös direkción. A malom gyorsan prosperált. A nép természetesen idehordta az örömlinőt az s állandóan egész keositábor tanyázott a takaros fehér épület előtt. A szomszéd molnárok pedig dühbe borulva látták, hogy a publikumuk a paraszmalomhoz pártolt s hogy szép lassan tönkremenek a gyilkos konkurrenciá mellett. — Egyszerre azonban némely besugások folytán olyan híreket kaptak az új malomból, amelyek alapján megtették a konkurrens ellen a följelentést család, lopás és szikkasztás miatt. A vizsgálat megindult s a puritán direkción üzletvitelében cifra dolgokat derített föl. Kiderült, hogy a derék pógárok irgalmatlanul megseparolták azokat, akik a más malomtól elpártolva, az ő vállalkozásuk fellendítéséért hozzájuk vitték a gabonát. A vámon kívül a garatra öntött gabona egy részét is ellopják és pedig olyanformán, hogy kilyukasztották a szitákat. Egy métermázsza lisztből öt-hat kilogrammot is ellopottak s hogy a szemelenséggel annál nagyobb legyen, a gabonája mellett jámboran pófékelő gazda szemelattára cselekedtek meg ezt a rendszeres tolvajtságot. Az ilyenformán lopott liszt havonként tizenöt-tizenhat métermázsásra rugott s a könyvvezető polgártárs annak rendje és módja szerint el is könyvelte ezt a rendkívüli bevételt és pedig L. betű alatt. Amint a vizsgálóbírónak megvallotta, ez a titokzatos betű lopást jelentett az üzleti könyvekben. A lisztet persze értékesítették s szép remunerációkat osztottak ki az árából az igazgatóság tagjai között. A szolnoki törvényszék ítékezett az L. dolgában s az elnök-polgártársat s hat büntársát háromheti fogságra ítélte. A királyi tábla azonban keveselte a három hetet s *Lobát István* büntetését három hónapra, a két végigragasztó urét egy hónapra emelte föl. A malom pedig megállott. Senkise viszi bele a buzáját, amióta híre kerekedett a rablógazdaságnak, amit elkövettek benne a molnárok.

Nyomászok sátrájkja. A trenseni és szolnai nagyobb nyomdákban a szedők túlnyomó része beszüntette a munkát és valószínű, hogy a mozgalom, amelyet budapesti szocialisták szítanak, még nagyobb arányokat fog ölteni. Az egyezkedések a rendőrséget is folynak, de eddig eredmény nélkül. A lapok e héten vagy egyáltalán nem, vagy csak redukált szöveggel jelennek meg.

A legpraktikusabb karácsonyi vásár *Koch Testvérek* Károly-kört 26. szám alatt lévő ruha áruházában van. A tu balmozott raktár miatt január 1-éig minden évő 15% engedményt kap a különben is olcsó árákból s így valósággal ingyen jutnak a legszebb ruhadarabokhoz. Erről mindenki személyesen meggyőződhetik.

Vasúti szerencsétlenség. *Thornból* táviratozák, hogy egy gyorsvonat a berlin-varsói hálókocsijával Varsóból Alexandrovába menet, a mult éjjel Voclaveknél (varsói kormányzóság) összeütközött egy orosz tehervonattal. A gyorsvonatnak Posenbe érkezett utasai oda azt a hírt hozták, hogy a tehervonat vezetője és fűtője égési sebeket szenvedtek, de egyéb baj nem történt.

Szakra. Ez a pompás színes hetilap e heti számával is feltűntet fog kelteni. — Képeit: *Márk Lajos, Tuil Odón, Vesztroczy Manó, Bér Dezső és Kürthy György* rajzolták; eredeti közleményeket *Roda, Nagy Endre, Kabos Ede, Bródy Miksa* és a feleséls szerkesztő írta.

Husz állér miatt. *Turóc-Szent-Mártonból* írják: *Klein János* fiatal gazda ösösével és egy másik fiatalemberrel együtt csellepek a rudnai földéken. Munkáközben a fiatal *Klein* társával 20—20 fillért fért *Klein János*tól, amit ez megtagadott. A két fiatal suhanc erre hurkot akasztva *Klein* nyakába, azt felakasztotta. Arranemő emberek még életben vágják ugyan le, de élelbenmaradásához kevés a remény.

A tanítók sorsjátékának igazgatósága az összes nyerecentyártak szállításával a számos versenyző között a legversenyképebb céget, *Löv Sándor* és ékszerszert (VIII., József-kört 81.) bízta meg. A huzás december 23-án lesz.

Fővárosi Orfeum. A legközelebbi újdonság e színpadon a „Vénusz a földön” című nagy látványos operett, melynek szerzője *Lincze Pál*, a hírneves berlini komponista.

A férj bosszúja. *Igar* fejjermegyei községben *Gonda János* 62 éves jómódu gazda 18 éves fiatal feleségéről megtudta, hogy régi szeretője *Sörét Imre*, még mindig viszonyt folytat feleségével. A feltékony *Gonda* mindkettőre rálőtt. Söre haloklik, de az aszszony csak könnyekben sebesült meg.

(x) **Kiváló orvosok** elismerik a *Santal Egger* páratlan jó hatását. Meglepo gyorsan használ mindazon bajknál, hol *Santal-olaj*, *Copaiva* vagy *Cubeba* van javasolva. Uvege 3 K., a Nádor-gyógytárban Budapest, Váci-kört 17. Postán bérmentve 3.40 K.

(x) **Csilgő karácsonyfadiszek** *Kertész Tódornál*.

Klotild főhercegnő temetése.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, december 18.

A uralkodó-család tagjait megillető gyászpom-pával, a hivatalos körök s a főváros közönségének igaz részvele mellett helyezték ma örök nyugalomra a korán elhunyt *Klotild* főhercegnéasszony holttestét a Szent István-kápolna sírboltjába, pár évvel ezelőtt elhunyt testvére, *László* főherceg koporsója mellé. A gyászszertartásra megérkezett Bécsből a király is s megjelent a temetésén.

Az udvari szertartás, amely megállapítja a temetés rendjét, alkalmat adott a közönség ezreinek, hogy elzarándokoljon a főhercegnéasszony ravatalához. Reggel nyolc óra előtt, mielőtt a kápolnát a közönségnek megnyitották, a holttestet újra beszentelték. A közönség a lapok híradásai nyomán már a kora reggeli órákban csapatostól rajzolt át a szomorú pompa szemléletére. A budai gőz-síkló körül egy megtorlódt a hidakon és propelleren átforduló tömeg, hogy a rendőrség embereinek kellett közelbelépniök a rend fenntartására. A síklótól le a kápolna bejárataig a 68-ik gyalogezred egy zászlóalja állt sorfalat a rendőrség legénységével. A templomot reggel nyolc órakor nyitották meg a közönség számára. Bent az összes csillárok égtek, meggyújtották a ravatal körül a három sor viaszgyertyát is, amelyeknek fénye sokszorososan verődött vissza a remekszínű alpakka koporsórol, amelynek fejénél két-két magyar, a lábánál két-két arcier testőrtiszt áll teljes díszben. A szárkofágon örökzöldből és kaméliákból készített főhercegi korona fektűt. A kandelaberekben belül csak néhány koszoru volt elhelyezve, majd mindegyike nemzetiszínű szalagal. Ezek között az ősszimiszteriumé, az országgyűlés két Házáé, a főváros közönségé, az első honvédhuszár- és gyalogezred tisztikaré. A kétlépésű, alacsony ravatal lábánál lévő imázsmólyon felváltva egy-egy szerzetes és apaca, fölük jobbra pedig az udvari személyzet két-két tagja imádkozott. A közönség a főbejáraton mehetett a templomba s a jobboldali mellékajton juthatott ki. A templomban s a kis udvaron testőrök tartották fenn a rendet.

A templom kinyitására *Kanter Károly* apát, udvari plébános eszndes misét mondott, s ezután fél-óránként a főváros papsága misézett. Tíz órakor volt a család eszndes miséje, amelyen az összes főhercegnék s főhercegek résztvettek. A gyászoló család az oratóriumban foglalt helyet. A misét *Weber* atya, *József Ferenc* főherceg nevelője mondta. Misközben *Klotild* főhercegnéasszony leányával az oratóriumból az oltár elé jött s ott letérdelve hosszasan imádkozott. A család félóra múlva visszahajtott a honvédfőparancsnoksági palotába. A templomot 12 órakor bezárták. Ekkor a főváros összeszemplomában megkondultak a harangok s délután egy óráig zúgtak.

Délután négy órakor volt a temetés, de a közönség már a kora délutáni órákban seregestül tödült át Budára, hogy tanuja legyen az udvari méltóságok felvonulásának. A közönségnek jó hely jutott, mert a rendőrség megengedte a régi istálló-épület hosszában

épfeltételelemmagassága erkély elfoglalását. Akik azután itt nem kaptak helyet, a siklódi kezdve a várórségi palotáig a gyalogjárókat foglalták el. A rendre a rendőrség részéről *Palágyi Kálmán* főfelügyelő, *Boeckberg Ede*, *Beniczky Tamás* rendőrfelügyelők vezetésével a díszruhás lovas- és gyalogrendőrök ügyeltek. A temetés idejének közeldével a közönség is nagyobb számmal fordult a várba s főleg a siklóinak volt sok utasa.

A katonaság részéről három órára felvonult a 86-ik gyalogezred két százada *Strank* százados és az első honvédszázados *Bugsch* százados parancsnoksága alatt. A várórséget a 24-ik vadászszázalaj legénysége szolgáltatta. A katonaság a gyalogjárók szélén állt sorolat s tartotta távol a közönséget az utestől.

Három órájában meghúzták a Szent István-templom herangját, amelyek azután zúgtak a szertartás befejezéséig. Ugyanezok megkezdődött a fogatok felvonulása. Kizárólag zárt kocsiok érkeztek a méltóságok legfőbbnyire magánfogatokon, inasok, huszárk és vadászok nélkül, minden pompát kerülve. Fél-negy órafele egymást érték a kocsiok, amelyek az első négygyűzőben érkeztek a kápolna kapuja elé, ahol egy udvari főbiztos fogadta az érkezőket, akik között fellühen sokan voltak a tábornoki kar tagjai. Fél-negy után hétkorcsin érkezett meg *Frigyes* főherceg lovastábornoki egyenruhában, akit a várórség megfelelő tisztelgessel fogadott. A főherceg a királyi lakosztályához vezetők kapuán szállt ki kocsijából.

A fogatok elvonulása háromnegyed negyig tartott, amikor azután mindenki a gyászoló főhercegi családok érkezését várta. A család kevéssel háromnegyed négy után indult el a díszteri palotából. Lassu üggetésben érkezett a főhercegi család három gyászós főhercegi bátorán a királyi palotába. A katonaság tisztelgett a fenségnek, a várórség kúrtjei pedig azok elvonulásáig megüfűtték kúrtjeiket. Alighogy a főhercegi család tagjai a királyi lakosztály feljárójához értek, jött *Vasary* Kolos bíboros hercegprímás díszfogalán, udvari papjai kíséretében.

Ezalatt a templomban gyülekeztek az udvar tagjai, a hivatalos személyek, a főrendek, képviselők, a hadsereg tagjai. Az érkezőket *Loebenstein* lovag udvari tanácsos, szertartási igazgató, *Maszk* Aladár udvari titkár és *Rosner* Ferenc udvari főbiztos segítségével helyezte el a részükre kijelölt helyeken. Közvetlenül a koporsó mellett foglaltak helyet gróf *Apponyi* Lajos, magyarországi udvarnag, mint *Lichtenstein* herceg első főudvarmester helyettese, báró *Fejérváry* Géza tábornagy, mint főudvarmester helyettes, *Zselensky* Kiara grófnő, mint főudvarmester-helyettes, *Apponyi* Teréz grófnő, mint helyettes udvarhölgy, gróf *Szirmay* Sándor és gróf *Kerátsny* Aladár, mint szolgálattevő kirendelt kamarások. Külön helyen ült *Sztójánov* bolgár őrnagy, teljes díszben, mint *Ferdinánd* bolgár fejedelem képviselője és hadsegéde. A feketével bevont padokba ültek: gróf *Tisza* István miniszterelnök, huszár főhadnagyai rubában, *Nyíry* Sándor honvédelmi miniszter huszár tábornoki díszben s fekete díszruhában *Lukács* László, *Berezovszky* Albert, *Tallian* Béa és *Plósz* Sándor miniszterek, a gyvőnglédő gróf *Csáky* Albin főrendházi elnök helyett báró *Kemény* Kálmán elnök, *Ferczel* Dezső, a képviselőház elnöke, gróf *Czirák* Béla főkamaraság, gróf *Csekonics* Eudre főasztalnokmester, gróf *Szchenyi* Gyula főlovász-mester, *Császka* György kalocsai érsek, *Gromon* Dezső államtitkár, gróf *Desseffy* Aurél, gróf *Zichy* Aladár, gróf *Szapáry* Péter, *Wekerle* Sándor, a közgazdasági bíróság elnöke, *Beniczky* Ferenc főispán, *Berezik* Árpád, *Vertessy* Kálmán és *Schytra* István miniszteri tanácsosok, *Klobuszky* János, országgyűlési képviselő, *Tabódy* József és *Kazy* János es. és kir. kamarások, a hadsereg tábornokai, élükön *Lobkowitz* Rudolf herceg hadtestparancsnokkal, *Csatulka* altábornagy helyettes-hadtestparancsnokkal, *Surányi* tábornok térparancsnokkal és *Klobuszár* altábornagy honvédségi adatlással, továbbá *Márkus* József főpolgármester és *Halmos* János polgármester, *Rudnay* Béla főkapitány, báró *Gerliczy* Ferenc, a főhercegi udvar képviselőiben: *Libits* Adolf és *Unterwayer* József udvari tanácsosok és *Paur* Hugó titkár, a főhercegi uradalomnak tisztikara részéről *Janny* Rezső, *Hohfeld* Lajos margitszigeti felügyelő, *Kakas* József, *Schandl* Mátyas, *Kovács* Béla, *Hatós* János és *Rác* Kálmán, *Fejérvármegye* képviselőiben báró *Fridt* főispán, *Huszár* Ágost alispán, *Szics* Jenő és *Huszár* Dezső főszolgabírák, ott volt továbbá *Prileszky* udvari titkár és *Galle* Antal vörkapitány.

A miniszterek, zászlósorak és udvari méltóságok elhelyezkedése után, pár perccel négy óra előtt, a várpalota felső négyzetének sarokterméből bevonult az udvar. A király és a főhercegek katonai díszben, a főhercegnők lefátyolozva, mély gyászban. Az udvar tagjai a presbyteriumban a számukra elkészített

helyeken foglaltak helyet. Külön imazsamolyon térdelt a király s mellette *József* főherceg feleségével, *Klotild* főhercegnővel és leányával, *Erzsébet* és *Henriette* főhercegnőkkel, továbbá *József* Ágost főherceg, *Augustus* főhercegnővel, *Frigyes* főherceg feleségével, *Isabella* főhercegnővel és leányával, *Mária Henriette* főhercegnővel, *Rainer* főherceg *Mária Dorottya* főhercegnővel, *Fülöp* orleansi herceg nevével, *Siegfried* bajor herceg, *Koburg* *Fülöp* herceg, *Lipót* és *Ágost Lipót* koburgi hercegek, mindannyian hadsegédekkel, származékaikkal, illetőleg udvarhölgyeikkel.

Az udvarral szemben, a koporsó jobb felén foglalt helyet a pontifikáló papság *Vasary* Kolos bíboros hercegprímás, dr. *Kohl* Medárd főszentel püspök és *Várossy* Gyula székesfehérvári püspök, *Walther* Gyula preláts kanonok, primási irodaigazgató, dr. *Andor* György hercegprímási titkár és *Berger* Márk primási szertartási mester, *Kriszán* Mihály pápai kamarás, *Kanter* Károly udvari plébános, *Demény* Dezső novari kaplán, dr. *Ott* Ádám margitszigeti plébános és *Várdy* Géza katonai prépost. A katalinok két oldalán két arciertesőr, két magyar testőr, nyolc nemes apród, négy komornyik, nyolc udvari inas állt díszőrséget. A drabantestőrök és lovastestőrök a főbejáró hosszabán állított sorolat, míg az alabárdos koronáőrök, *Anders* kapitány vezetésével, a kriptához vezető folyosón és udvaron állottak díszőrséget.

A gyászszertartás pont négy órakor kezdődött, amikor *Vasary* Kolos bíboros hercegprímás megindult hangon elkezdte énekelni az *Absolte dominét*. De alig mondta ki a két első szót, annyira elrészélyült, hogy hangja fölmondta a szolgálatot és az agy egyházi jejedelem zokogni kezdett. Az egész gyülekezetben mély meghatótság vet erőt, különösen a kóruson helyet foglalt arisztokrata hölgyeken. De csakhamar fölzendült az Operabáz tagjainak gyászéneke s a primás é közben annyira magához tért, hogy folytathatta és befejezhetette az ünnepi besztertelést, mire az énekesek rázendítették a *Liberát*. Az ének elhangzása után az udvari inasok vállakra vették a koporsót s megindult a menet a templomból a kriptá felé.

A menetet egy udvari főbiztos nyitotta meg, utána haladt az apostoli keresztet vivő *Kriszán* Mihály pápai kamarás, majd nyolc nemes apród égő viszgyertyákkal s a koporsó után az asszisztáló papság, továbbá báró *Fejérváry* helyettes főudvarmester, gróf *Kerátsny* Aladár és gróf *Szirmay* Sándor kamarások. A király, valamint a gyászoló család a templomban maradt és a menetek a kriptába érkezése után rögtön elvonult, mire a gyászoló gyülekezet is szétoszlott.

A Szent István-templom sirboltjában, mely a nádorcsalád temetkezési helye, *Várossy* Gyula székesfehérvári püspök meg egyszer beszentelte a koporsót. A gyászmise elhangzása után báró *Fejérváry* Géza helyettes főudvarmester a koporsó ezüst kulcsát átadta a királyi vártemplom plébánosának, mire a szertartás véget ért. Az ifjú főhercegnő koporsója most ott fekszik *László* főherceg remek márvány-szarkofágja mellett, ahol a jövő évben művészi emléket állított a főhercegi család neki is.

Klotild *Mária Raineria* főhercegnő lelkiüdvéért holnap délelőtt 10 órakor gyászistentisztelet lesz, melyhez a katalinok a temetés után nyomban felállították és megtették a szükséges intézkedéseket. A gyászistentiszteleten csakis a meghívóval ellátott személyiségek vehetnek részt.

Szófia, december 18.

Ma reggel *Klotild* *Mária* főhercegnő halála miatt a fejedelmi palota kápolnájában ünnepies reklamot, amelyen résztvettek: a fejedelem, *Klemen-tina* hercegnő, a katonai és polgári udvartartás és az osztrák-magyar diplomáciai ügynök kíséretével.

FŐVÁROS

(*) **Tisztújítás.** A küszöbön levő újjáéval lejár az a hatéves ciklus, amelyre a főváros megválasztotta főtisztviselőit. Az új választás, a főváros egyesítése óta a hatodik, a jövő héten lesz és előreláthatólag zuttal nagyobb emóció nélkül végbemenni, mert csakis a nyugalomba vonult *Horváth* János tanácsos helyét kell betölteni. A polgármesteri állásra *Halmos* János, a mostani polgármester az egyetlen jelölt és biztos, hogy egyhangulag fogják őt megválasztani. A megüresedett tanácsosi állásra is megvan már a jelölt dr. *Melly* Béla személyében, aki a jegyzői kar legreggibb és legtehetségesebb tagja. Az így üresedésbe jövő jegyzői állásra erős korteskedés folyik, főleg a másodosztályú fogalmazók körében, akik a szolgálatra nézve idősebb s náluknál nem érdemtelenebb elsőosztályú fogalmazók megválasztása ellen foglalnak állást. A bizottsági tagok túlyomó része

azonban ezen érdemes hivatalnokokat nem akarja ok nélkül mellőzni és szavatolat leadásánál mérlegelni fogják a pályázók szolgálati idejét is.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Bonaparte.** A *Népszínház* ma bemutatott új-donságának szerzője maga mondja el cikkében, hogy Bonaparte-szeretett akart írni. Az alakító színész beadványára érdemes szerepet meg is írt, még hozzá úgy, hogy a keret stíluscossá vált, amelynek méreteibe harmonikusnak illeszkedik bele a nagy szerep. Dramáirásban való biztonság s a színpad teljes ismerete kell ehhez. És ez eszközöknek birtokában van *Béld* Istor, aki a *Katalin*mal éppen a *Népszínházban* aratta most két éve legszebb és maradóbb sikerét. Új darabja, a *Bonaparte*, történelmi színmű. Ami kevés koncessziót az énekek tesz, egy fiatal leány debüje kedvéért teszi. A dráma komoly hangulatába jól illik a zene is, *Fejér* Jenő néhány invenciózus dala. Hét képben vonul el előttünk *Napoleon* dicőség és bukása. A világhódító diadalmas sikereinek legmarkánsabb jelenetei elevenednek meg s minden anakronizmus mellett is a valóság erejével hat tragikus bukása. A legördülő függöny nem szakítja töredékekre a darabot, egységes gondolat vonul végig a biztos kezű dramáir munkáján. *Napoleon* sorsa lekötöti a figyelmet. Mert ez a *Napoleon* nem szenikai hatások rángatta bábu, hanem hős, telve emberi gyarlóságokkal és földi éretyekkel. A páthoszában is van valamelyes őszinteség. A szerző nagy kedvvel formálta meg ezt a szerepet, sokszögű dikcióval hozza közelünkbe a világtörténelem nagyságát. Amire törekedett, annak valóítását művészi érzékek, gondos elmélyedéssel, drámai erőt játékkal segítette elő a cimszerep személyesítője: *Szirmay* Imre. Önálló fellegással, minden részletében érdekesen játszotta *Napoleon*-t. Frappáns sikerei voltak némely helyütt. *Lukács* Juliska *Napoleon* lejegését játszotta azzal az előkelő művészi kvalitással, amelyet tőle megszokott a színház közönsége; alakításának közvetlensége és lendülete erőssége az előadásnak. *Szántó* Iona színpadi kísérlete maga felé hódította a szimpátiákat; üde megnyerő jelenség, első dala után mindjárt felhangzott a bizató taps, *Szabó* Antal sok zint vitt bele szerepébe, nemkülönben minden derekas kellekét kisebb szerepeikbe *Nyárai*, *Ujvári*, *Kiss* Mihály. Fukarabbau kell mérni az elismeréssel, na a darab kiállítását szemügyre vesszük. *Béld* Istor ma új téren is bevált. Biztos kezű színpadi szerző, aki ismeri a deszkákat és a módokat, amelyek a közönség érdeklődését állandóan ébren tudják tartani. (H-u.)

** **Kutyamosó.** A francia bohózatok irodalmi gyarmata, a *Vigszínház*, ma este szerzői sorából *Bernard* Tristan szőlítőta esatosorba, kinek neve már több darab révén ösmeretes a közönség előtt. Ma bemutatott műve katonadarab, amilyen a *Klári*, a *két Champignol*, *Brigitta*, vagy az *Őrnagy ur*, de míg azok nagy népszerűségű tetek szert s míg azok emlékezte hosszú ideig é, a *Kutyamosó* el fog merülni a darabok árjában. Éppen elődei miatt, melyekben hatványozva volt meg mindaz a mulatságos elem, mely a *Kutyamosó* bonyodalmat és mókáját alkotja. Az ösmeretes séma: huszónyolcnapos fegyvergyakorlat, feleség, szerető, ügyvéd ki kutyamosó lesz, inas, ki gróf, s a többi ösmerit figura vonult fel a *Vigszínház* színpadán, s ha mulattak is rajtuk, ósalakjaikon annak idején sokan többet nevettek. Akadt ugyan egy-egy újszerű, sikerült ötlet is, de ez nem esoda, hiszen a darabot *Hellai* Jenő fordította. A közönség sok jóakarattal fogadta a színház kipróbált gárdáját, mely mindig és minden darabnál lankadattiban buzgalommal küzd a sikerért. Ha kissé lankadttabbak, színtelenebbek néha, azt csak annak tulajdoníthatjuk, hogy örökké egyforma dolgokat játszanak. Egyeseket ölemlíteni teljesen fölösleges, mind lelkiismeretes és precíz volt. A díszlet és a rendezés az ismert magas nivón állott s a színházat munkarendjében a mai kis incidens bizonyára nem tartóztatja fel s *Royal Bioscopán* bizonyára nem sokára új, turgébb, muatságosabb és irodalmibb alakok jelennek meg. (P. á.)

** **Haugverseny.** *Gandolfi* Ettore, a kiváló olasz énekes, akinek művészetét a minap méltattuk, ma este önálló hangversenyt rendezett a *Royal*-teremben. Olasz dalos, aki műsorának homlokára *Händel* írja, eleve biztos lehet tiszteltünkrol. *Händel*en kívül *Tenaglia* és *Carissimi* képviselte a tizenhetedik század stíljét, amelynek finosságait meglepően juttatta érvényre s valóban előkelő iskolából származó énekes. Hatalmas bassz-baritonja amelynek drámai ereje és hősi jellege az organum tőrű ércében és nem az érdes külső színezetben rejlik, a *Don Carlos*-féle nagy áriában fite érzeki diadalát. *Bossi* és *Tosti* jelezte a modern dal-irodalmat és az olasz énekesek átlagos izlését; ezen a ponton csak *Chaminade* neve ragyogott. — Az olasz

énekes vendége egy rokonszenves fiatal magyar hegedűművész volt: *Aniss Aladár*, akinek szép tehetsége már nem ismeretlen a közönség előtt. Goldmark koncertjének első tételét és Sarasate Carmen-ábrándját kész technikával, szép tónussal és bensőséges feltölgással játszotta. A fiatal művész meg lehet elégedve sikerével.

**** Womzeti Színház.** Ujházi Ede betegsége miatt vasárnap délután az előre hirdett *Constantin* abbé helyett *Gárdonyi Géza Annuska* című vigjátéka kerül színpadra.

**** Népszínház.** A karácsonyi ünnepek után lesz a bemutatója Leslie Stuart nagy angol operettejének az *Estét papusznak* (The Silver Slipper) melynek szövegét Ourn Hall írta a magyar színpadra *Heltai Jenő*, a kiváló poéta alkalmazta. A színpadon a balletteremben és a színház összes műhelyeiben szorgosan folyik a munka, hogy a rendkívül nagykiállítású operettehez minden elkészüljön. A karokat *Fekete József* karmester tanítja be s a rendezést *Stoll Károly* főrendező végzi. Közel 150 szereplőt foglalokoztat az új operette s valamennyien minden felvonásban új kosztümökben jelennek meg s a színház szabóműhelyeiben 400 új kosztüm elkészítésével van a megszorított személyzet elfoglalva. Teljesen új díszleteket, burzatot és berendezést készítenek az új operettehez, amelynek lényeges kiállítása nagy meglepetést fog kelteni. A női főszerepekben *Kürty Klára*, *Komlósy Emma*, *Kápolnay Irén*, *Humayerné Erzsébet*, a Népszínház új tagja, *Batisfalvy Elza* és *Szentmiklósy Irén* fognak felépni, továbbá kitűnő szerepe van a színház összes komikusainak: *Kovács Mihály*, *Nyárai*, *Ujvárinak*. *Louis* nagy szerepét *Szirmai Imre* játssza. — *Eysler* operetteje a *Vándorlegény*, huszonötödik előadását a jövő héten éri meg *Komlósy Emmával*, *Kovács Mihályval* és *Hegyi Arankával* a főszerepekben.

**** Kenedele 7 órákor.** A Nemzeti Színház igazgatósága ez uton is közhírré teszi, hogy *Fényes Samu Messias* című drámájának holnapi, szombati bemutató előadása 7 órákor kezdődik.

**** A Doktori-kisasszonyok bemutatója.** A Magyar Színházban ma délelőtt volt az utolsó jelmez és díszlet próba *Verő György Doktori-kisasszonyok* című új operettjéből. A darab mulatságos és tarka jelenésével és hatásos énekszámával a próba intím közönségének is általánosan tetszett és többször hangzott fel a taps. A *Doktori-kisasszonyok* szombati bemutatója után vasárnap este kerül színpadra másodikszor s azontul teljesen betölti a színház műsorát a jövő héten s a karácsonyi ünnepek estéin Vasárnap délután első délutáni előadása lesz *Sztojanovics Jenő* és *Falk Rikárd* operettjének, *A kis kofának*, mely mérsékelt helyárrakkal ezutal buszonhatodszor kerül színpadra.

Messias.

— Szerző a darabjéről. —

Budapest, december 18.

Nincs a világtörténelemnek hatalmasabb momentuma, mint a Krisztus utáni tizennegyedik évtized, amikor döntő szellemi harcát vívja a haladó pogányság, és a kereszténység véglegesen elszakad a zsidóságtól. A történelmi áradatoknak igazi vízválástója. Hellas-Róma, Názáreth és Izrael szemben egymással, — igazi isteni temetés a Judeát pusztító hősies harc után. E háború után nem marad zsidó Judeában, — és Hadrián nem tartott diadalmenetet, mert mint egyik gunyolója említi, győzelmevel *vesztett* egy országot.

A megváltás, a szabadulás utáni sóvárgás tölti el a lelkeket, — örök téma. Hiszen ma sincs egyéb a lelkünkben. Szabadulásiért s megváltásért áhítoznak a milliók, a toponyogások, az éhezők.

A téma örökös, mert a fájás még mindig nincs meggyógyítva. Akkor a hit ügyének nevezik, ma társadalmi problémának — ennyi mindössze, amely nyit haladtunk kétezer év óta. Bizony elég nagy szegénységi bizonyítványa az emberi elmének.

— Érdekel hát a téma, — azt hiszem minden kultúrebért.

Mielőtt még irtam valaha darabot, megkaptam már ez a tárgy — meg akartam írni kétezer éves és modern formájában.

Ime, amazt ultra bocsátom. Sikertől-e, nem-e, nem én bírálok és a legalázatosabb önbemérésnek sincs ma már enyhítő hatása, miután elkövettem.

Nem is akartam én voltaképpen mesét szólni, tragédiát még kevésbé akartam komponálni, a kort rajzolni és ebbe beleszórni azt a néhány gondolatot, aminek a nyomán a tételődő ember összeböngészhet valamennyit.

A rostan lehet, hogy ez is kibull, de ezt is más mondja meg csak...

Csak egyet tudok bizonyosan, — hogy kitűnően játszószék meg.

....Ceterum, — in magnis et voluisse sat. Nagy dolgokat akarni is valami.

Fényes Samu.

MŰVÉSZET

Magyar művészek Brűnben. A brűni *Mährischer Kunstverein* főszóllítást intézett az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulathoz*, hogy a magyar művészek rendezzenek külön kiállítást Brűnben. A művészek tekintettel a bécsi, lipósei és hamburgi magyar kiállítások eredményére nagy lelkesedéssel vállalkoznak a kiállításra.

Pállik Béla ateller-kiállítása még csak három napig lesz nyitva *Kmetty*-utcai műtermeiben. A kiállítás 21-ig bezárólag, naponta délelőtt 10 órától délután 3 óráig tekinthető meg.

Tornyai Gyula kiállítása. *Tornyai Gyula* a jeles orientális festőművész január hóban kollektív kiállítást rendez műveiből a városilegu Műcsarnokban. A kiállítás rendkívül érdekes lesz, amennyiben *Tornyainak* valamennyi ismert képe együtt lesz s azokon kívül egész kollektív olyan festményt állít ki, amelyek eddigelő seholsem voltak láthatók. Kiállítja továbbá műtermeinek egész berendezését, a keleti stíli butorokat, várakat és a gyönyörű perzsa és szmirna szőnyegeket is.

TUDOMÁNY, IRODALOM

A Kisfaludy-Társaság tagsági helvel. A Kisfaludy-Társaságban négy tagsági hely üresedett meg, amelyek közül három föltenek be és pedig: kettőt költővel, egyet pedig íróval, akik a Társaság körébe tartozó elméleti és történelmi szakokat művelik. A megüresedett három levelező tagsági hely mind betölthető. A tagajánlásokat a Társaság tagjai-nak legkésőbb 1904. január 1-ig kell benyújtani *Vargha Gyula* titkárhoz.

Az élet tavaszán. Versek ir egy leány s minden verséből a harmonikus lélek szimpatikus érzése árad felénk. A költőnő *Bartha Mariska*, most jelent meg *Az élet tavaszán* című kötet. *Kossuth* Ferenc előszava invitálja az olvasót, aki forgatván e könyvet, a női szív nemes indulatát látja e szép gondolatokkal teli versekben. A hazafias érzés melege is megcsendül a költőnő lantján. Lírai verseiből itt közlünk mutatónba egy hangulatos poémát:

Miért iehelnék ajkaidra
Forró szrelemi csókokra?
Miért sutognék szemlesütve
Gyöngéd, szerelmes szavakat?

Nem látod-e miként pirul
Arcom, ha hozzád simulok?
Nem érzed-e kezem remegni,
És hogy szívem hogy ver, dobog?

Minek mindent szavakba öntni,
Hisz' ha egymásra hajounk,
Elmondja szívünk dobogása,
Amiről halgat ajakunk.

Művészeti almanach. Gazdag és változatos tartalommal jelent meg immár negyedik évfolyamban dr. *Ince Henrik Magyar művészeti almanachja*. A színesneknek s a színhazi közönségnek becses utmutatója az 1904-ik esztendőre szóló almanach. Ismertető költeményei és esztétikai cikkei magas színvonalon álló olvasnivalók. Lexikon-szerű adatai pedig hasznos kalauza azoknak, akik a színház kérdéseivel foglalkoznak. A naptári részzel ellátott csinos kis könyv ára 2 korona.

A beszéd hibáiról. A gyógypedagógia művelőinek kiváló figyelmére érdemes mutatni a beszéd hibáiról *Váradi Zsigmond*, áltami siketnémaintézet vezetőjének a szerző elismert erőssége a gyógypedagógia szak-tudományának. Munkájában az elméleti tudás és a gyakorlati tapasztalat retortáin átszűrődött önálló judiciuma érvényesül és így mindenképpen méltó arra ez a dolgozat, hogy oklást merítsenek belőle a dagogók oktatására hivatott szakörök. A becses munka a budapesti *Orvosi Újság* tudományos közleményeinek különlényomataképpen jelent meg.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Vendégségben. *Brenyó Imre* öt évig boldog egyetértésben élt feleségével, született *Krajcovicz Paulával*. Házasságukból három gyermek született, akiket gondosan nevelték. Megbomlott azonban a családi béke, mikor a házhoz került az asszony *Teréz* huga. Alig volt ott néhány hétig vendégségben, az asszony észrevette, hogy férje szemet vetett a fiatal leányra, aki szintén nem idegenkedett a férfitől. Az asszony bíába tiltakozott, a szerelmesek egy zajos jelenet alkalmával nyíltan megmondották, hogy semmi kedvük abbahagyni a viszonyt. *Brenyó*, aki eddig a gyöngéd és figyelmes férj volt, durván kezdett bánni a feleségével, ütötte verte, egyszer aztán eladta az üzletét és megszökött a kedvesével *Kolozsvárra*. Mikor visszajöttek, az elkeseredett asszony revolvert vásárolt, megleste az utón hűgát és háromszor lőött. Két golyó nem talált, a harmadik átúrta a lány tenyerét. Ma állott *Brenyóné* szándékos emberölés kísérletéért a budapesti esküdtségi bíróság előtt.

Könyvek között mondotta el megindító tragédiáját. Férje és huga, akiket tanukul idéztek be, törvényadta joguknál fogva megtagadták a vallomást. Az esküdtségi bíróság rövid tanácskozás után följelentő verdiketet hozott.

§§ Főmentés. Zsitkovicz Ferenc lovászmester és felesége büntető-főjelentést tettek *Zimmermann Antal* elemi iskolai igazgató és *Ligeti Károly* tanító ellen. A főjelentést szerint az igazgató és a tanító súlyos testi sértést követtek el a főjelentők kilenc éves fia ellen, *Zimmermann Antal* ezzel szemben zsarolásért jelentette föl Zsitkoviczokat. mert ezek levélben követelték a fiuk gyógykezelési költségének a megtérítését, azzal a fenyegetéssel, hogy különben főjelentést tesznek a büntetőörvényes éknél. A büntető-törvényszék *Zimmermann* és *Ligeti* ellen beszűntette az eljárást. Zsitkoviczokat azonban zsarolás miatt vád a élyeztette. Ma volt ebben az ügyben *Szepey* bíró elsőlétele alatt a tárgyalás, amely a vádlottak följelentésével végződött.

§§ A golyósejtőt. *Chromek János* szászvárosi golyósejtőt a vásári árusításból annyira felverődött, hogy tüzötlet vevőit és csak alkalmazottait küldte el a vásárokra. Üzletét oly ügyesen vitte, hogy lassanként sikerült neki 40.000 korona értékű árut hitebe beszerezni. Ekkor aztan eladott mindent potomáron, úgy hogy mikor elrendeték elene a csődöt, már semmit sem találtak nála. Ezért *Chromek* ellen hamis bukas címen büntető eljárást indítottak. E napokban volt ebben az ügyben a fő tárgyalás a dévai törvényszéknél, amely *Chromek* Janost csalárd bukásért két és fél évi tegyházra ítélte.

Nyitlter.

A közölgő ünnepek alkalmából ajánljuk az elismert külföldi minőségű

„Transsylvania” és „Vin brut”
pezsgőborainkat

Louis François & Co.
csász. és királyi udvari szállítók
pezsgőbörgyárosok, Budapestok.

Jó külsejű

urak, kik foglalkozást keresnek, jelentkezzenek este 7 órától 8 óráig kiadóhivatalunkban, Kerepesi-ut 25.

Ideal IRÓGÉP
azonnal és állandóan látható írással! Prospektust és írásmintát küldenek:

Schott H. és Donnath Budapest, VII. Erzsébet-körút 1.
Telefon 62-45.

Képkedvelők figyelmébe!

Fényes Ferenc volt veszprémmegyei főispán tulajdonából származó olajfestmények az „ANGOL KIRÁLYNŐ” szállóban eladtnak.

Férfi- és gyermek-ruharaktár eladó.

Mérték utáni főhiszből üzletembeli elfoglaltság következtében, egy évvel ezelőtt a város legelőkelőbb helyén, *finom árúval felszerelt ruharaktáromat* hajlandó vagyok azonnal eladni.

KAUFMANN MÖR, N.-Kanisza.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK

Göhrde. (Vadászkastély) december 18. Vilmos császár Hannoverába utazott, hogy résztvegyen az ottani ezredjubileumon.

München, december 18. *Keresztély* dán király és *Waldemar* herceg *Lipeséből* ideérkeztek és holnap reggel innen *Gmundenbe* utaznak.

Páris december 18. A ma reggel tartott gyűlésen elvileg elhatározták a pékségek a sztrájkot, de pontos sztrájkidőt nem állapítottak meg.

Konstantinápoly, december 18. Hír szerint *Lutjullah* hercegnek, akit utjörök tüzei miatt halálra ítélték, a szultán megkegyelmezett. A herceg, aki nemrég érkezett ide, anyjánál, *Szemüha* hercegnőnél, a szultán hugánál időzik.

Az új görög kormány.

Athén, december 19. Az új kabinetet a következőképen alakította meg: *Teotakis* elnökség és belügy, *Stimopulo* pénzügy, *Levidis* igazságügy, *Romano* külügy, *Stais* közoktatásügy, *Sevro* Kumunduros tengerészeti ügy, *Smolenski* hadügy.

Goluchowski expozéja.

London, december 18. A Times dicséri gróf Goluchowski expozéjának energikus hangját, és hozzátesszi, hogy ez a hang még mindig nem elég erős, hogy Nyugat-Európa kormányait és népeit kielégítse. A Times kételkedik abban, hogy Ausztria-Magyarország és Oroszország az európai koncert segítségére nélkül a Balkán-Félszigeten a rendet helyre tudná állítani.

Szófia, december 18. A hivatalos körök még fenntartják ítéletüket gróf Goluchowski expozéja fellett. Éppugy várakozó állást foglalt el a független sajtó is. A Dnevnik című lap azt írja, hogy Ausztria-Magyarország struc-politikát követ és rossz helyre címtezte fenyegetéseit.

A leszavazott Combes.

Páris, december 18. (Kamara.) A kamara tekintet nélkül Combes miniszterelnök ellenvetésére, elfogadta 352 szavazattal 325 ellenében Mirman képviselőnek azon sürgősségi javaslatát, amely szerint az összes kitüntetések eltörlik. Combes miniszterelnök előterjeszti azt a törvényjavaslatot, amely szerint a kongregacionistáknak megtiltják a tanítást. A kamara 338 szavazattal 280 ellenében elhatározza, hogy a törvényjavaslatot a közoktatásügyi bizottsághoz fogják átteni, a jobboldal azon kívánságával szemben, hogy a javaslatot egy ad hoc bizottságnak osszák ki.

Szerződésünk Olaszországgal.

Róma, december 18. A kamarának a kereskedelmi szerződésekre és a vámtarifa megállapítására küldött bizottsága hozzájárult ahhoz a törvényjavaslatához, amely szerint a kormányt megbizák, hogy Ausztria-Magyarországgal ideiglenes kereskedelmi szerződést kössön és az esetleg szükséges intézkedéseket megtegye. A bizottság elhatározta továbbá, hogy a kormányhoz azt a felhívást fogja intézni, hogy arra az esetre, ha ezen törvényjavaslat felhatalmazása alapján intézkednék, haladéktalanul új vámtarifajavaslatot terjesszen a kamara elé. Colajamari előadó ilyen értelemben jelentést tett ma a kamarának. A kamara elhatározta, hogy azt a törvényjavaslatot, amely szerint a kormányt felhatalmazák arra, hogy Ausztria-Magyarországgal ideiglenes kereskedelmi szerződést kössön, holnap tárgyalás alá veszik.

Oroszország és Japán.

London, december 18. Tokiói jelentések a helyzetet nagyon pesszimistikusan festik. Az államterfiak ősi tanácsa tegnapi ülésén az orosz kormány választást ki nem elégítőnek mondotta és ennek következtében ragaszkodik a japán kormány javaslatának elfogadásához.

A kongregációk ellen.

Páris december 18. Loubet elnök beleegyezését adta a minisztertanácsnak ahhoz a törvényjavaslatához,

amely eltiltja a kongregációk oktatását és gondoskodik a kongregációs iskoláknak öt évre való bezárásáról. A törvény végrehajtása öt éven át 10 millió frank évi kiadással fog járni.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, december 18. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) Eladott: buza: tiszavidéki 8.30—8.70 K, marosi 8.25—8.45 K, bányási 7.80—8.30 K, mosoni 7.90—8.10 K. Rossz: tóttelvidéki 6.75—6.85 K, pest-megyei 6.70—6.85 K. Tengeri: magyar, régi 6.—6.20 K., új 5.80—5.50 K., magyar zab 5.55—6.20 K., válogatott 6.65 K.

New-York, december 18. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 18.05 (12.70). Dec-re 12.69 (12.53). Márciusra 18.01 (12.79). New-Orleansban helyben 12.14¹/₁₆ (12.7¹/₁₆). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 9.50 (9.50). Stand white Philadelphianban 9.45 (9.45). Refined in Cases 12.20 (12.20). Credit Balances at Oil City 1.90 (1.90). — Zsír: Western steam 6.80 (6.85). Rohe és Brothers 7.05 (7.10). — Tengeri irányzata állandó. — December-re 52.— (51.1/2). — Márc-ra —. — (—). — Májusra 49.1/2 (49.1/2). — Buza irányzata szilárd. — Páros ősi helyben 92.1/2 (91.1/2). — Dec-re 91.1/2 (90.1/2). — Márc-ra —. — (—). — Májusra 85.1/2 (85.—). — Juliusra —. — (—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/4). — Kávó: iair 7.67 (7. sz. 6.1/2 (6.11/16)). — Dec-re 6.40 (6.20). Márciusra 6.75 (6.50). — László: Spring Wheat csears 3.70 (3.70). Cukor: 3.1/2—3.1/2 (0.—0.—). Ón: 25 50.— (25.50.—). Bész: 12.37—12.62 (12.37—12.60). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, december 18. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Buza irányzata szilárd. Dec-re 79.1/2 (79.1/2). Márc-ra —. — (—). — Tengeri irányzata állandó. — Decemberre 42.— (41.1/2). — Zsír: Januárra 6.85 (6.37). Májusra 6.57 (6.57). — Szalonna short clear 6.31 (6.31). — Sertéshús: Májusra 11.80 (11.77). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK**Éjszakák.**

Csodás meséket sottogtál nekem,
Ó éj, sötét éj! — én szerelmezem.
Ragyogó, hűvös, csodaszép meséket,
És hosszú sorok nem ért soha véget...
És mintha hárfák hangja szólana,
Csengett fülembe az éjnek dala...
Eleven ritmus a lehellete
És csupa dal... és lüktető zene!...
Csengettyük hangja, hegedűknek húrja
Elhalón hangzik — meg fölcsendül újra.
Miként ha másvilágból hangzana
Egy csodaszép, egy bűbajos dana...

REGÉNY**Egy kis garnizonból**

— Katonai korpép —

Irta: BILSE hadnagy

(7)

Részletekben való fizetést az ezredes nem enged meg, mert különben bevezeti kondukt-lapotokba s ezt öreg számar korotokig senki sem veszi le rólatok. Fészketekből sem szabad több elröpülni, de arra se gondoljatok, hogy ezental többet üljete a kaszinóban, mert megnő a számlátok és végzetül becsuknak.

Ezenközben az olvasóteremben összegyűltek az ezred hölgyei, eljött két civil ur is, mert most határozták el, hogy mely napokon tenniszeznek, s most választották meg a tenniszklub előjáróságát is.

Csak éppen König asszony nem jelent meg. Férje valami kifogással mentette ki s különben is tudvalevő volt, hogy minden alkalommal elkerülte az ezred hölgyeivel való találkozást. Nem érezte magát köztüktől otthonosan s borzasztó volt néki a tartalmatlan, léha mulatság, az unalmas társalgás, amelynek mindenkor jelentéktelen, semmi alapja volt. Nem illent sehogysom ebbe a társaságba és semmi lelki képessége sem volt meg, hogy az ilyen külső formásokon nyugodt társaságban örömet lelj. De különösen bosszantotta az, hogy szemtől-szembe mily szívesek, mily udvariasak egymással, hogy néhány pillanattal később, ha egyik-másik ajánlotta magát, a bört és a szentelt vizet is leszedték róla. Ha nyíltan nem nyilváníthatta véleményét, — és ezt nagyon rossz néven vették volna, — hát inkább nem járt közjük s otthon maradt négy fal között.

Az olvasósobabeli tárgyalás sokáig tartott, mert minden hölgynek külön kívánsága volt,

ezenkívül szükséges volt, hogy az új előjáró batorít beszédben igyekezze a klub számára megszerezni még néhány ingadozó urat. Hogy a legtöbben sohasem fognak a játéknál megjelenni, az előrelátható volt, különösen most, mikor senki sem akart az ezredesnek szívességet tenni... De azért mégis beiratkoztak.

Végre feltártuk az ebédlő ajtaja, ahol egyszerű vacsorához találtak. Az ezredesné nyugdélcselő hangja belengte az egész társaságot, az egyes sarkokban ifjabb s öregebb tisztékből csoportok képződtek, melyek erős hangon bírálták meg az ezredes intézkedéseit.

König és Hagemann kissé érdesen élcelődtek Stark asszonynyal, Pommer hadnagy pedig egy pillanatra sem tűnt el Kahle asszony oldalától.

Miután megvacsoráltak, a legtöbb urnak forró kívánsága az volt, hogy végre egy unalmas együttlétekből, melybe „szolgálati megbeszélés” ürüggyel kényszerítették őket, elsurranhassanak. De ekkor Stark asszony hangosan így kiáltott föl: — Mit szólna ezredes ur, ha egy kis táncot rendeznének? Hisz azt hiszem, az urak közül senki sincs akadályozva?... Pompásnak, kitűnőnek találok az eszmét!

Az ezredes egy pillanattal gondolkozni látszott, majd örömmel adta beleegyezését, mert Stark asszony kérése parancs volt neki.

Az urak pedig dühöngtek. Ilyen agyrem!... Ekkora hőségél táncolni! Hát nem volna-e jobb a verandán egy pohár sör mellett elüldögelni! De különösen Specht hadnagy volt magánkívül, mert féltizkor találkozója volt a vasutnál. Kedvetlensége kitört belőle, amennyiben Borgerthez fordulva, így szólt:

— Ez a vén eszoszlya megbolondult táncával együtt. De úgy megforgatjuk ma, hogy még a háta is hazbani fog!

Mig a termet kitisztogatták és előkészítették a táncra, a társaság sétára indult a kertbe.

A félhold báyadán fénylett a láthatáron s a város tornyai, házai, mint ködös árnyképek,

... Akkor volt ez, mikor álomba szóttan állott az élet, a világ előttem... Mikor nem hittem, hogy minden csak árny, És hogy repülni nem elég — a szárny!...

... Most már tudom... Hogy, bár a napfény égjen, Maradhat azért minden valósótlent! És hogy a szárnyat sárba vonja, A kenyér mindennapi gondja...

Most már tudom... És nem sugó az éj, Csodás meséket többé nem resél... A tündérvilág zenéjét sohse hallom, Ha fáradt fejem nyugovóra hajtom... Nem szól az éjbe hária hangja többé, Csak szivből jövő, tépett zokogás, Párnámba fojtva... lopva... észrevétlen, Titokba... félve... hogy ne hallja más...

Miklós Jutka.

+ A pihenőkura. Egy londoni orvosi szaklap nagyon böles tanácsokkal áll elő, amit bizvást el lehet fogadni. Új gyógy mód ideges emberek számára az, amit ajánl. Ez a gyógy mód pedig nem abban áll, amit legtöbben tesznek, hogy pihenésképpen tengerpartra, vagy hegyek közé mennek, ahol aztán méregdrága pénzen mindent megtalálnak: társaságot, szórakozást, kényelmet csak éppen békés nyugalmat nem. Az igazi pihenőkura az orvosi lap szerint az volna, ha otthon maradunk. De otthon ám a legteljesebb mértékben; vagyis bezárkózunk a szobánkba és mintegy száműznénk magunkat a világból két hétre. Ezalatt a két hét alatt pedig nem fogadnánk senki látogatását, nem olvassunk sem újságot, sem levelet és egyáltalán nem törődünk semmivel. Minden mulatságot csak néhány könnyű, ártatlan olvasmány volna. Szeszés italt természetesen nem volna szabad innunk, mert az izgató. Ha aztán a két hét elmúlt, kipihenve, lecsillapodott idegekkel térünk vissza rendes foglalkozásunkhoz.

+ Aláépített város. Az amerikai Texasban levő Galveston városát, amelyet óriási árvízkarizatróla pusztított el, nemsokára teljesen aláépítik. Még pedig nemcsak az utcákat töltik fel, hanem a házak alatt levő talajt is. Ezzel akarják elérni a megismétlődését az 1900. év szeptember havában történt rémes szerencsétlenségnek, amely alkalommal az orkán és az árvíz 3000 házat rombolt szét és több mint 8000 emberéletet pusztított el. A töltések, amelyek eddig fennállottak, elegendőknek bizonyultak a város megvédelmezésére, de csak addig, míg az orkán nem jött. Akkor a vízállás a hivatalos jelentések szerint tizenöt láb magas volt. Az új tervek szerint a város talaját az öböl felé eső részben úgy fogják felemelni, hogy az 17—20 láb magasan legyen a tenger színe fölött. Ennek a tervnek a végrehajtása kétségtelenül páratlanul nagyszabású technikai munka lesz.

tüntek elő. A zsenge levelű lombok közt fülemile sirta bánatát az enyhe légbé, míg a teremből hegedűk hangolása hangzott ki. A városból a szél néha-néha töredező kintorna hangját röpitette feléjük s az est csöndes nyugalma szinte elégiküsz, ábrándossá változtatta az embereket.

Borgert főhadnagy ezalatt a tenniszteren néhány fiatalabb urnak előadást tartott, amennyiben ugyan pompásan utánozta Stark asszonyt, hogyan dobja és emeli föl a lapdát. Az urak hasukat tartották nevetükből, olyan jól éreztette a főhadnagy a dolgát. Csak akkor fejezte be a mókát, mikor egészen messze, a kert határára egy felhő ruhát pillantott meg.

Ki az? És oly egyedül? Oda kell mennie, kémlelődni kell, hátha ujra meg tud valami érdekes udjanságot.

Óvatosan és nesztelenül lopódzott át a pázsiszöngyöngén s egy bokor mögött rejtőzött el. Néhány lépéssel előtte állott Pommer hadnagy karjával átfonva Kahle asszony derekát s halkan, szenvedélyesen sutogott neki. Kár, hogy sutogtak, de azért néha egy-egy mondatot meg lehetett érteni:

— Az mit sem tesz, Margit... Ha így bánik veled, jogod van hozzá, hogy kárpótól magad. És azonkívül sokkal bárgyubb, mintsem hogy valamit észrevegyen. S ha tudnád, hogy mennyire, mily végtelenül szeretlek.

— Ha igazán szeretsz, úgy nem mondom nemet... Hisz úgy szeretnék még egyszer, ujra boldog lenni.

S a kövér hadnagy átölelte nehézkes karjával a kis asszonyt és csókkal borította el szemét, ajkát. De az asszony hirtelen megfordult s mint egy őzike suhant a fűvön át a kaszinó felé, melynek ablakából egy népszerű valzer zendült ki a májusi éjszakába. Pommer a másik oldalon a főbejárat felé surrant, hogy azon lépve be, semmit se vegyenek észre. Aztán magával teljesen melegezőve Borgert is elhagyta díszes helyét.

† **A délafrikai háború a st.-louis kiállításán.**
A *Daily Express* szerint a st.-louis világgkiállítás látványosságai közé fog tartozni a délafrikai háború különböző jeleneteinek élethű bemutatása is. Erre a célra tekintélyes délafrikai angolokból és boerokból szindikátus alakult, amely 60.000 font sterling tőkével rendelkezik s a tiszta jövedelem nagy részét az elpusztult délafrikai farmok helyreállítására szolgáló alaphoz csatolják. Ezer olyan angol és boer veszi részt az előadásokon, akik tényleg ott voltak a háborúban s ezek mutatják be a colensoi és paardebergi ütközeteket. A boerokat Ben Viljoen tábornok, az angolokat pedig Ross kanadai őrnagy vezényli az előadásokon, amelyeken még Kemp parancsnok is ottlesz. A csatateret egy amfiteátrum veszi körül, amelyben 15.000 néző foglalhat helyet. Egész ágyútegek fognak majd felvonulni és hallatják dörgő szózatukat. Ben Viljoen tábornok és az amerikai Lewis, aki Plumer angol tábornok parancsnoksága alatt küzdötte végig a háborút, már a napokban elhagyják Angliát, hogy a szükséges előkészületeket megtegyék.

† **Kínai apróhirdetések.** A kínaiakról általában az a vélemény Európában, hogy nagyon el vannak maradva a kultúrától, különösen a kikötővárosokban. Ismerik ott a legtöbb európai szokást. A legtöbbet is ezeket. Az újságokba éppen úgy beleteszik a kínaiak is az apróhirdetéseket, mint az európaiak. Ok is ott intézik el kisebb advételügyeiket, ott keresnek vagy kínálnak állásokat és természetesen a szerelmi és házasság apróhirdetések sem hiányoznak. A *Gil Blas* ír ezekről a kínai apróhirdetésekről, amelyek nagyon hasonlítanak az európaiakhoz és ahol nem egy boldog irigy veszi a kezdetét. A kínai lapok közül a shanghaii illeti a pálmát mint legkedveltebb helyét az apróhirdetéseknél. A szerelmek még a menüjei birodalmában is a legkelendőbb portékák.

Olykor azonban igen józan hang is található a shanghaii apróhirdetéseken. Egy kínai hölgy egyszer a következő hirdetést tette be a lapba:

Férjemet keressék.

Tegnap lapjokban egy fiatal ur feleséget keres hirdetésével. Szerencsétlenségemre nekem a pusztai férjhezmenés nem az egyetlen vágyam, e tekintetben elveim vannak, amelyekhez ezennel közöz is teszek és ha akad férfi, aki a feltételeknek megfelel, annak szívesen nyujtom a kezemet.

Már huszvégy vagyok és hön várom azt a férfit, aki kiszabadít a leányszobámból. Azonban:

A férjemnek nemcsak kínai, hanem európai műveltsége is legyen. Hozzám illő legyen egy korban, mint külsőben. Ne legyenek kedvesei és ne keressen galáns szórakozásokat házon kívül. Megtiltom

A teremben vígan voltak. A legtöbbet Stark asszony táncolt, egyik kézből a másikba repült s amellett úgy izzadt, mint egy katonai futólépésben. Különösen Meckelburg hadnagy bukkant fel mindég mint áldozat. De nagyon rosszul táncolt és soha sem tudott taktusba jönni. Ha a kövér hölgy a kis bárót zsiros karjaival hatalmas keble felé szorította, csaknem egészen elvesztett a fekete-sárga ruha ráncai között.

De végül is nem bírta már tovább és lihegve egy székbe rogyott, miközben kezeféjével végigsimította homlokát, melyről patakzott a borsószemmagyságu veríték.

Specht hadnagy a maga módja szerint mulattat s előrefeszített térdel táncolt, amint ez Amor termében szokás.

Borzert egy sarokban állott félig Leimann asszony fölé hajolva, ki fáradtan üldögélt székén és zsebkendőjével legyezte magát. A főhadnagy szeme azon a helyen pihent meg, ahol a kebel fehérsége kivilágított a ruha áttört himzése alól, s szinte meggittasulva szivta be az illatot, mely az ifjú, szép testből kiáradt.

Az olvasóban ordonáncok töltötték meg a már sokszor kiürített poharakat, míg az urak egy része az asztal mellett valami olesó kártyajáték mellett üldögélt.

Specht hadnagy a legközelebbi valcert használta fel arra, hogy angolosan távozék s mivel már legfőbb ideje volt, hogy a vasúthoz rohanjon, átadottját uniformisban fogadta. A hölgyéni három kis csomag élelmiszer volt, melyet saját zsebéből szerzett be a háztársai vezetésére.

Abban a sarokban, ahol a szofa volt, gondokba merülten üldögélt Bleibtreu. Gondolkozva szivta cigarettáját s csak félfüllel hallgatta a kártyázó urak tréfálkozásait. Nem volt különös jókedvében, mert fájt neki, hogy König asszony az egyedüli hölgy, kinek a társaságban jól érezte magát, nem jelent meg. Aztán gondolatlan hazaszállottak, ahol most az erők tavaszi pompájukban virítanak s ahol néhány olyan drága órát élt

neki, hogy színészszókkal teázni járjon, vagy kártyás legyen. Nem szabad ópiumot szivnia. Nem szabad európai inastartania. A bajusztát negyvenéves koráig le kell borotválnia. A feleségét ne tekintse rabszolgának, hanem engedje meg neki, hogy szabadon jár-hasson-kelhesse a házbán. Minden házioldgban a feleségével együttesen kell megbeszélnie a teendőket. Havonta száz piastert kell a rendelkezésemre bocsátania, de még a házasságkötés előtt a havi pénznek három esztendőre járó összegét egy bankháza kell letennie.

Ime, ezek a feltételeim, amelyekhez szigoruan ragaszkodom.

KÖZGAZDASÁG

Az Osztrák-Magyar Bank. Az Osztrák-Magyar Bank állása 1903. december 15-ikén: Bankjegytorgalom 1.639.068.000 korona (— 7.147.000 korona). Erkekészlet 1.477.233.000 korona (+ 4.077.000 korona). Váltótárca 300.429.000 korona (— 9.129.000 korona). Lombard-üzlet 39.573.000 korona (— 141.000 korona). Adómentes bankjegytartalék 235.209.000 korona (+ 11.209.000 korona).

Az Országos Iparegyesület kisipari és ipartestületi szakosztályai tegnap este *Cserna* Lajos emléket állított tartottak, amelyen a kereskedelemügyi minisztériumnak két fontos rendeletét tárgyalák. Az egyik rendelet arra utasítja az iparhatóságokat, hogy a szerződésüket megszögő tanoncokat és segédekét az ipartörvény alapján csak akkor vezessék vissza munkaadójukhoz, ha ily szerződésszegés egyes munkás részéről történt, azonban ne intézkedjenek a visszavezetés iránt, ha a munkaviszony jogtalan megbontása tömegesen történt. A szakosztályok elhatározták, hogy az amugy is téves alapon álló rendelet megváltoztatását felterjesztésben fogják kérni a kereskedelemügyi minisztériumtól. Ebben a felterjesztésben le hívják egyúttal a miniszter figyelmét arra is, hogy az a rendelet, mely az eljárás költségeit előzetes letételére kötelezi azt az iparost, ki szökevényi tanonccát visszavezetnie kénytelen, ellenmondásban van a belügyminisztérium egy rendeletével, mely azt mondja, hogy a munkaadótól nem lehet követelni a költségek előlegzését.

A Hollandi Eletbiztosító-Társaságnál 1903 évi november hóban benyújtott 677 ajánlat 5.700.525 korona 86 fillér tőke és járadékról, ebből visszautasítottat 94 ajánlat 638.481 korona 60 fillér tőke és járadékról, kiállításot tehát 5-3 új követény 5.062.044 korona 26 fillér tőke és járadékról. 1903. évi november hó végével a biztosítási átlag volt: 33.235 követény 275.286.841 korona 75 fillér tőke és járadékról.

Vásárosarnok. (Vámos és Bruszt hátsági közvetítő) üzlet hetijelentése.) A mai hetivásár forgalma nagyobb hozataok és élénkebb vételvedy mellett kilegítő lefolyánu volt. Részkleteiben a következőképp alakult az üzlet: *Husfélék:* Vidéki marhahús ele 76-80, hátulja 86-100 k. mm.-ként. Lehuzott sertés-hús 102-108, sertés-hús szalonnával 106-112 fillér kionként. Ötött borjúk bőrbén hosszan mérve, súly-

át anyja karjai között s szerető emberek társaságában.

Milyen más minden itt! Csupa olyan ember, akinek szívéhez igazában nem lehet közel férközni, kiknek érdeke csak külsőségeknék s gyakran kétes értékű mulatozásnak volt szentelve. Hiszen igaz, hogy a szolgálatot szerette, de ez nem elég arra, hogy kielégítsen egy férfit, kinek életfelfogása nem volt olyan korlátolt, mint társaié. S még évekig ebben a környezetben kell maradnia, távol minden változatosságtól, a szolgálat örökös egyformaságában olyan emberek között, akikkel való érintkezésben soha sem lehetett elérkezni a jó modor igazi megismeréséhez s akik mindig leszen voltak, hogy a hozzájuk legközelebb állók gyengéitől őket kovácsoljanak.

Es ez volt a bajtársi élet, a német hadsergeben olyannyira híres „Kameradschaft”.

Hasonló életföltételek mellett való együttélés, a kényszer, hogy egymás mellett éljenek s megférjenek, hogy külsőleg udvariasak legyenek egymással szemben s egységesek a szolgálatban, hogy a kaszinóban s minden más helyen ilyen egységesen jelenjenek meg; ez volt a bajtársi élet.

De hol maradtak a belső kapcsolok, a kölcsönös belső vonzódás s az egyéni törekvés, hogy a másikkal csak segítségére legyen és gyámolítsa, ne pedig elnyomja és ellenségeként bánják vele? Ebből a szempontból nézve a dögöt a legszebb szó is csak pusztá frázissá vált.

Természetesen előfordult az is, hogy egy tisztikar tagjai valóban bensős, testvéri szeretettel voltak egymás iránt, ahol önteláldozó barátságok támadtak, de ez nagyon ritka eset, nagyon különös jelenség volt. Ha valakinek jó dolga volt és semmit sem tudtak ráfogni, úgy mindenkivel jó viszonyban éltek, aztaz szeretetreméltó formák között érintkeztek tisztársaikkal, nem duzzogtak, — ittak, tréfálkoztak, együtt mulattak s szíveségeket tettek egymásnak, melyek annak, aki tette őket, semmibe sem kerültek, nem jártak kellemtelenséggel, áldozattal. De a bajtársi szellem követelményei egészen mások! Ha egy bajtár-

levonás nélkül 86-110 fillérrel nyertek elhelyezést kionként minőség szerint. Juhhús kilója 50-70 fillér. Szépen, tisztán kezelt szopós malacok kilója 1.60-1.80 K. *Tojás:* I. rendű irissz telt árú 82-89, apadt 70-71. meszes 63-67 koronát jegyezti eredeti ládánként, *Tejtermékek:* I. rendű szűkevetési teavaj 2.50-2.70, jó irissz főzövaj 2.-2.20, tehénúrtó 20-24 fillér kionként minőség szerint. *Vágott baromfi:* I. rendű szépen, tisztán kezelt hizott ludak kilója 110-116, pulváké 110-130 fillérrel kelt el minőség szerint. — *Előbaromfi:* rántani való csirke 130-160, sütni való 180-240, tyúk 2.60-3.-, kacsa 4.-5.-, lud 5.-7, pulyka 6.-8.- korona páronként minőség szerint. — *Vadflélek száraz-szörű nagy nyulak darabja* 2.60-2.70 korona, fogoly párja 2.40-2.60, fácán párja 6-8 korona. Szarvas 70-74, őz 110-120, fácán párja 60-90 fillér kionként. — *Burgonya:* Nagy-gumós válogatott egységessé rózsá 3.40-3.60, sárga 3.00-4.-, fehér 3.-3.20 korona métermázsánként. — *Délgyümölcs:* 300-as narancs 9.-, 360-as 8.50, 200-as 7.50 korona. 800-as citrom 6.50, 360-as 7.- korona ládánként. Kosaras narancs 100 kilója 22.- korona.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Buda-ésten* 40.50 korona pénzben, 41.50 korona áruban. — *Bécsben* a kontingentált készür 42.20 korona pénzben, 42.60 korona áruban.

Borjvásár. 1903. évi december hó 18-án. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvény-társaságtól.) Felhajtás. Belföldi élő borjú 253 drb, leölt borjú 26 db, bécsi borjú — db, — db, nő-vendékmárha 10 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. — *Árjegyzések.* — Belföldi élő borjú I. rendű 86-98 l.-ig, kivételéss 100 l., II. rendű élő borjúkért 76-84 l.-ig, I. kilonként, leölt borjú I. r. 92-116 l.-ig, II. r. — l.-től — l.-ig, kivét. l. kilonként, levonás nélkül. Rngott borjúkért 52-54 l.-ig. Növendékmárha — l.-től 54 l.-ig, I. r. — l.-ig, középmínőségű — l.-ig, alarendelt — l.-ig, I. k.-kint. Bárány élő — l.-től — l.-ig, leölt bárány — K. kivételéss ár — ár-ig páronként. — Irányzat változatlanul lanyha, az árák 4 fillérrel kilogrammonként hanyatlottak.

Sertés-konsumvásár. (A székessővárosi sertés-vásár és közvágóhíd intézősége.) December 18-án. Felhajtás: Zsirterés, ugymint Öreg I. rendű — kilogrammon felül — darab, II. rendű 280-350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — darab, közép 220-300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Hussertés ugymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyű 250-300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Felhajtás összege 829 darab, 66 darab süldő, 103 darab napi maradvány 374 darab, 3 darab süldő, összesen 1213 darab, 74 darab süldő. Eladatott 737 darab sertés, 86 darab süldő. Maradvány 423 darab, 18 darab süldő. A vásár irányzata közepes. Az árák változatlanok. — *Következő árák jegyzetettek:* Zsirterés: Öreg I. r. 350 kgr.-on felül 96-100 fillérig, II. rendű 280-350 kilogramm 95-96 fillérig, selejtezett 90-92 fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 93-101 fillérig, fiatal közép 220-300 kilogramm 90-100 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 87-96 fillérig, süldő 86-106 fillérig, malac — fillérig. Hussertés: Nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű — ki-

sunk lejtőre jutott, ha látjuk, hogy ebben vagy abban szükségét szenved, ha olyan oldalát ismerjük meg, mely másnak kellemetlen, kínos, vagy ha nevelése, ösmerte, műveltsége hiányos, akkor a lehető legkeményebb formában mutatnak erre rá, — ha ugyan ezt is megteszik — a helyett, hogy kedveskedő, barátságos módon igyekeznék gyengévelkedni őt magát megösmertetni, a jobb utra terelni, hibáit feltárni előtte. Nem! Az a szokás, hogy pusztulni, veszni hagyják, mint egy olyan embert, aki semmihez sem ért, aki nem való ebbe a társaságba s csak akkor hunyják be egyik szemüket, ha a bűnöstől még valami előnyt élvezhetnek, vagy ha más szolgálatok vagy szívessegek által tette magát kedvéssé.

Mennyivel jobb dolga van egy polgárembernek! Ha nem tud igaz barátára szert tenni, úgy önmagának él, a nélkül hogy arra kényszeríthetnék, hogy étkezés idején vagy más alkalmakkor olyan emberekkel érintkezék, akikhez bensőleg semmi köze sincs.

Szolgálatban a dolog egészen másképp áll. Ilyen gondolatok foglalkoztatták Bleibtreu hadnagyot, mikor König kapitány lépett a szobába s mellette ült.

— Ezt nevezik mulatságnak! — mormolta. — Valószínűleg még többször fognak ilyen ünnepekkel szórakoztatni, hogy kárpotóljának mindazt, amit a városból való eltúttással elzártak előltünk. Na, képzelem, micsoda szemet fog meresztetni a feleségem, ha ezt elmesélem neki.

— Be kell vallanom, százados ur, hogy a mai rendelet égnék állította minden hajamszálát, — szölt Bleibtreu. — Hiszen, ha csak a hadnagykora szólna, az is kemény és ügyetlen volna, de a házas főbb tisztakkal szemben igazán okatlan gyámokodás és példátlan kíméletlenség. Persze ő átmegy, amikor csak kedve tartja.

(Folytatása következik.)

logrammig — fillérig, sildő — fillérig, malac 40 kilogrammig — fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élőszuliban.

A budapesti gabonaözsdé.

Budapest, december 18.

Elég jó kínálat és ugyanoly kereslet mellett kész-buza csöndes irányzatú volt; forgalomba került 18.000 métermázs teljesen változatlan árakon. Rozs megfelelő forgalom mellett csöndes, változatlan, 6.32 1/4 K.-ig kőtitett budapesti paritásra; zab és tengeriben csekély üzet volt. Árpában elég jó volt a forgalom.

Eladott: Buza. Tiszavideki: 700 mm. 79 k. 8 K. 12 1/2 f., 700 mm. 79 5 k. 8 K. 12 1/4 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 05 f., 250 mm. 80 5 k. 8 K. 07 1/2 f., 100 mm. 79 5 k. 8 K. 07 1/2 f., 1000 mm. 79 k. 8 K. 05 f., 720 mm. 79 3 k. 8 K. 02 1/4 f., 250 mm. 79 k. 8 K. — f., 100 mm. 79 k. 8 K. — f., 250 mm. 79 k. 8 K. — f., 100 mm. 79 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 90 f. Fehérmegyei: 300 mm. 78 5 k. 7 K. 85 f., Fesztmegyevidéki: 100 mm. 80 5 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 80 5 k. 7 K. 95 f., 200 mm. 78 5 k. 7 K. 82 1/2 f., 200 mm. 77 5 k. 7 K. 80 f., 150 mm. 77 3 k. 7 K. 65 f., 130 mm. 77 k. 7 K. 77 1/2 f. Mohácsi: 8300 mm. 76 5 k. 7 K. 62 1/2 f. Bácskai: 100 mm. 77 k. 7 K. 62 1/2 f. Okányisai: 3500 mm. 77 k. 7 K. 75 f. Rakтары: 5000 mm. 78 7 k. 7 K. 75 f., 150 mm. 77 5 k. 7 K. 60 f., 50 mm. 78 k. 7 K. 60 f. Műna három hónapra. Rozs: 1000 mm. 6 K. 45 f., három hónapra, 200 mm. 6 K. 32 f., paritásra, 200 mm. 6 K. 32 1/2 f. Arpa: 400 mm. 5 K. 62 1/2 f., paritásra, 240 mm. (szerb) 5 K. 15 f., három hónapra. Zab: 100 mm. 5 K. 35 f., 100 mm. 5 K. 47 1/2 f. Tengeri (új áru): 100 mm. 5 K. 05 f., ab K6-bánya. Lohere: 100 mm. 58 K. 50 f., 50 mm. 53 K. — f., 140 mm. 57 K. 50 f., paritásra.

Készpénzesítés mellett. A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben és kilogrammonként; — A minőség hektoliterenként 50 kilogrammonként.

Table with columns for Buza, Rozs, Arpa, Tengeri, and Bácskai, listing prices in Kilo and Kilo-gramm.

Table with columns for Tiszavideki, Fehérmegyei, Pestvidéki, Bácskai, and Bácskai, listing prices in Kilo and Kilo-gramm.

Table titled 'Egyéb gabonafajták' listing various grain types and their prices.

A határidőszlet folyamán a következő kötések történtek:

Table listing market transactions for April and May, including prices for wheat, rye, and barley.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table listing official closing prices for wheat, rye, and barley.

Délután fél 5 óraker zárul:

Table listing closing prices for wheat, rye, and barley.

A budapesti értéktőzsde.

A tőzsde ma lanya irányzat mellett a kereslet gyengüléssel zárult.

Előzősde: Osztrák Hitelrészvény 689.—690.50 Magyar Hitelrészvény 779.—780.50. Jelzálogbank részvény 525.—. Rimamurányi részvény 501.50—502.—. Államvasuti részvény 680.50—681.— korona. A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Bankgyesületi részvény 95.—98.—. Magyar Hitelbank részvény 778.50—781.—. Jelzálogbank részvény 523.75. Leszámitolóbank részvény 463.50 464.—. Osztrák Hitelrészvény 688.—689.75. Kereskedelmi bankrészvény 2830.—2840. Salgótarjáni közszénbánya részvény 574.—576. Ganz-tele Vasöntőde részvény 2720.—2750.—. Rimamurányi vasmű részvény 501.50. Adria hajózási részvény 493.—495.—. Kőzuti Vaspálya részvény 612.25—613.25. Városi Villamos vasút részvény 332.—332.50. Államvasuti részvény 678.25—680.—. korona.

1/4 óraker zárul: Osztrák Hitelrészvény 690.—. Magyar hitelbank részvény 782.—. Leszámitolóbank részvény —. Rimamurányi vasmű részvény —. Osztrák-magyar államvasuti részvény 688.50. Kőzuti vasút részvény —. Városi villamos vasút részvény —. korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzék-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg: Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 52.—62.— korona, vörös aprószemű 46.—50.— korona, vörös

erdélyi — korona, vörös bánásgyi — korona, középsemű 52.—55.— korona, nagysemű 56.—61.— korona. Disznósír: budapesti 64.50—65.— korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki — korona; városi 4 darabos 55.—55.50 korona, 3 darabos 56.—56.60 korona. Jüstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 18.—18.50 korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 21.50—22.— korona; 85 darabos 23.50—24.— korona, azonnal szállítással. Szerbiai szokás szerinti minőség 17.50—18.— korona, 100 darabos 21.—21.50 korona, 85 darabos 22.—23.50 korona. Szilva: sláviai 19.—19.25 korona, szerbiai 17.—17.25 korona, azonnal való szállítással.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzősde állandóan csöndes forgalommal és kedvetlen magatartással nyílt meg. Ez az irányzat kevésbé változott árfolyamokkal a déli tőzsdén is folytatódott, hol később a vezető papírok kissé javultak.

Zárlat nyugodt.

Bécs, december 18. (Magyar értékek sávjai.) 4% os aranyjárdék 119.05. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegye 164.65 Magyar vasuti kölcsön ezüsten —. Magyar keleti vasuti állami kölcsön —. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —. Rimamurányi vasműrészvény 498.—. Magyar koronajárdék 99.10. 4% os Magyar földtengem. kötvény 98.25 Magyar hitelbank részvény 778.—. Magyar nyerevményi kölcsön sorsjegy 229.40. Kassa-oderbergi vasuti részvény —. Magyar keresk. bank —. Magyar cukoripar —. Bécs, december 18. (Osztrák értékek sávjai.) 4% os papírjárdék 100.75. 4% os osztrák aranyjárdék 120.80. 1890-os sorsjegy 156.15. Osztrák hitelsorsjegy 476.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankgyesület 527.—. Osztrák-magyar bank 1630.— Déli vasút 88.—. Dumagózhajózási részvény 886.—. Dohányrészvény 358.50. Császári és királyi arany 11.35. Németbankjárdék 117.30. 4% os ezüst járdék 100.60—100.90. Osztrák koronajárdék 100.80. 1864-ik sorsjegy 260.—. Osztrák hitelinstitúti részvény 687.75. Unionbank 543.25. Osztrák Landerbank 443.25. Osztrák-magyar államvasút 679.—. Elbavölgyi vasút 419.—. Alpesi bányarészvény 409.25. 30 frank arany 19.08. Londoni váltóár 239.47 Bécsi tramway Litt B. —. Bécsi Tramway Litt A. —. Lipót kőhő 320.—. Az irányzat nyomott.

Bécs, december 18. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatot a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 689.25. Magyar hitelrészvény 780.—. Angol-Osztrák bank 283.—. Bécsi bankgyesület 526.—. Union bank 543.50. Landerbank 443.50. Osztrák-magyar államvasút részvény 679.50. Déli vasút 88.50. Elbavölgyi vasút 420.—. Északnyugati vasút részvény —. Dohányrészvény 358.50. Rimamurányi vas-mű 501.—. Alpes bányarészvény 410.—. Májusi járdék 100.65. Magyar korona járdék 99.05. Török sorsjegyek 141.—. Német biradalmi mária 117.26—117.27. Napóleond'or 19.06.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, december 18. (Tőzsdéi tudósítás.) A tőzsde a nyugoti tőzsdék tegnapi gyenge zárlatára és reagálva a japán-orosz kérdésre, kedvetlenül nyílt meg. Bankok nem kerestettek. Készen és vasárzenyvek gyengébbek. Belföldi fondok állandók. Vasutak a tegnapi zárlati árfolyamokon állanak. Hajózási részvények állandók. Később köszérzenyvek javulnak. Tőzsdéidő második felében az üzet nyugodt. Montán ingadozó, minden egyéb változatlan. Magánleszámitolási kamatláb 3 3/4%. Utimpópnéz 5 1/4 százalék.

Egy férj regénye

Irta: SALVATORE FARINA

(61) — XIX.

A férj. — Vihar.

Még nem szóltam önnek signor Albruzziról; felületes természeténél fogva rendkívül unalmas embernek találtam őt; minthogy érzelmeimet rejtgetni nem tudom, alkalmasint meglehetősen nyíltan elárultam neki érzésemet, de ő nem vett észre semmit és tovább is barátjának nevezett és biztosított róla, hogy rendkívül rokonszenvezik velem. Minthogy a tőzsdén volt dolga, gyakran és sokáig távol volt Luganótól, amit senki sem vett túlságosan észre. Neje nem érdekeltődött iránta és kicsinylően vagy semmit sem beszélt róla.

Signor Albruzzi neje akaratának rabszolgája volt és hogy valakinek léssék, hát szerelmű kalandok hőse gyanánt szeretett szeropolni. Nem is igen szívelhettem, bár ő mindent elkövetett, hogy rokonszenvemre méltassam, s így barátságunk sem haladt előre. De ő azért minduntalan igénybe vette és annyira bizalmaskodó lett iránymban, hogy szinte bántott. Egy elkerülte a figyelmemet: az, hogy udvarolt Letiziának.

Házasságunk harmadik évfordulóján Letizia egész napra meghívta hozzánk a szép asszonyt. Laura meg délelőtt eljött, megcsókolta barátinjét és egy virágcsokrot nyújtott át neki, negyedórával később egy szolga egy óriási csokrot és egy aranymedaillont hozott neveink monogrammjával; signora Albruzzi küldte.

— A te férjed Luganóban van? — kérde Letizia zavartan.

— Ma reggel jött meg Milanóból, — válaszolt mosolyogva signora Albruzzi; — egy titokzatos szekrénykét hozott magával; nem sikerült beledugnom az orromat.

Ebben a pillanatban a szomszéd szobában szökdecselő léptek hallatszottak és megszólalt egy hang, bebocsátást kérve.

— A férjem! Esküdni mertem volna reá. Rád nézve nincs más hátra, kicsikém, mint egy teritékkel többet rakni az asztalra, mert a férjem tud szörnyen udvarias lenni és önmaga hivatja meg magát.

Signor Albruzzi belépett; volt valami ön-elégültség a fellépésében, ami tíz évvel fiatalabbá tette. Mi természetesen kértük, hogy maradjon nálunk ebédre — ő maradt.

Vidám napot töltöttünk együtt.

Ebéd alatt a szép asszony lába érinté az enyémet, ő nem húzta vissza a magáét, én sem a magamét, attól félve, hogy megsérthetem szép vendégeinket. Véletlenség volt-e vagy szándékos-ság? Én lopva ránéztem — ő reám nézett.

— Vigyázzon, kedves signor Luciano, — szölt ő hozzám mosolyogva, — férjem nagyon úti a vasat a nejenél; férjem veszedelmes; megérdemli, hogy ön megboszolja magát, hát maga meg nekem udvaroljon, signor Luciano, boszúból.

— Haha! ugy van! ... pompás egy ötlet! — nevetett signor Albruzzi.

Általános derűtlenség.

Ebéd után eszébe jutott Laurának, hogy jó volna csónakázni a tavon. Letizia azonnal hozzájárult. Signor Albruzzi minderre kézzel nyilatkozott, ha csak magával viheti kedvelt hátultöltő puskáját.

— Halakra vadászunk? — kérde mosolyogva Laura.

— Nem először történt meg; löttem én pontyokat kétarasznýra a víz alatt; de ezuttal sirályokra töltöm meg puskámat.

— Szegény állatok.

Signor Albruzzi vállára akasztotta puskáját, a nők előszedték a napernýjüket és a kendýjüket és lementünk a partra. Ezuttal Paolino Gaggini Luganóban volt, elibénk jött és meghallván szándékunkat, elszabadította a csónakot a parttól.

Egy negyed órával később elhagytuk Lugano partját.

A tu nyugodt volt és az ég derült. Én elmerültem a természet szemlélésébe és hallgattam, Laura és Letizia csevegtek egymással; signor Albruzzi puskával a kezében várta a sirályokat és Gaggini erősen forgatta az evezőlápatot, szótlanul rávga szájában a szivacsutkát.

Egy óra múlva a mulidei barlangnál kiszálltunk, hogy Paolino kipihenhesse magát. Signor Albruzzi kedvetlenül mondott le gyilkos szándékairól, de azért követett bennünket a hegybevált barlangba, ahol megszomjazva, a szigorú etikett ellenére kértek egy pohárral a „legjavából”. Paolini egymásután két pohárral ivott és végül akkorát sóhajtott, ami felért minden köszönettel.

Mikor újra felkerekedtünk, a látóhatár, mintegy varázsütésre hirtelen elváltozott, a nap a felhők mögé bujt, az égön fehér felhők uszkáltak, eső jöszölv. Úde szél játszott a habokon.

— Vesély van? — kérde a két asszony.

— Most még nincs, — válaszolt Gaggini, — bizzanak bennem, egy óra múlva Luganóban vagyunk. A szél Capolago felől jön és segítségünkre van.

De Letiziát és Laurát mégsem lehetett rábírni, hogy a vízre bízzák magunkat. Mitevők legyünk?

— Hallod, — szóltam én Paolinához — kösd a csónakodat a parthoz és menj Bissonéba és szerezz egy kocsit.

— Csak nem hagyom itt a táskámat és kétszer oly hosszú utra gyalog megyek? De keresztülhasítom a tavat és fél óra múlva itt leszek.

Ugy is tett.

Áközben mindjobban elsötétült az ég és signor Albruzzi azt állította, hogy már egy csópp az orrára ereszkedett, nemskára ugyanézt tapasztalták Letizia és Laura is és csakhamar felzugott a mennydörgés tompa moraja.

(Folytatása következik.)

Berlin, december 18. (Zárjárt.) 420/0-os papíráradék... 49/0-os osztrák aranyárjadék 102.25. Elbavolyi vasut... Magyar koronajárjadék 99.25. Osztrák-magyar államvasut 145.90. Kasza-oderbergi vasut... Bécsi váltóár 8b.25. Magyar vasuti beruházási kölcsön... Alpeai bányarészesvény 217... Disconto-Comandit 199.10. Altalanos villamosági Eison 221... Geisenkircheni 217... Laura-kobó 239... 420/0-os ezüstárjadék 100.80. 49/0-os magyar aranyárjadék 100.30. Osztrák hitelrészesvény 217.25. Déli vasut 17.40. Károly-Lajos vasut... Orosz bankjegyek 216.10. 49/0-os új orosz kölcsön... Török dohányrészesvény 103.60. Magyar hitelbank... Dynamit Trust 162.75. Harpeni 204.75. Az irányzat gyengébb.

Berlin, december 18. (Zárjárt.) Osztrák-magyar államvasut... Új török konzol 90.17. Egyiptomi járadék 134.45. Osztrák-Länderbank... Párisi bankrészesvény 1140... 39/0-os francia járadék 97.92. 49/0 spanyol járadék 89.27. 39/0 új törizsathet járadék 98.72. Crédit foncier de France 70/0. A pesi bányarészesvény... 49/0 1890. román kölcsön 92.20. Görög kölcsön 215.75. Váltó Oslorszagra 9/16 pari. Váltó Amsterdamra 206.56. Váltó Brüsszleire 9/16. De Beers 519... Chartered 63.75. 59/0 bolgár kölcsövény 420... Magyar aranyárjadék 103... Déli vasut... Váltó Londonra 251.70. Osztrák aranyárjadék 102.70. Török sorsjegy 135... Meridional vasut 717... 49/0 olasz járadék 104.35. Ottomanbank 605... 39/0-os francia járadék... Osztrák földhitelezintézet 1320... Déli vasuti elsőbbségi kötvény 328... 49/0-os 1896. román kölcsön 88.55. Dohányrészesvény 386... Váltó Bécsre 104... Váltó német piacokra 121.97. Rio 1256... East Rand 184... Randoitein 69.75. Magyar Jelzálogbank 566... Az irányzat tartott.

Frankfurt, december 18. (Zárjárt.) 420/0-os papíráradék... 49/0-os osztrák aranyárjadék 102.85. 49/0-os magyar aranyárjadék 100.70. Osztrák hitelrészesvény 217... Osztrák-magyar államvasut 146... Részvényvasuti vasut... Buschtiehradi vasut... Londoni váltóár 204.17. Bécsi banké egyesületi 135.20. Villamos részesvény 141... 39/0-os magyar aranykölcsön 86.90. 420/0-os ezüstárjadék 101.15. Osztrák koronajárjadék 101.25. Magyar koronajárjadék 99.30. Osztrák-magyar bank 116... Déli vasut részesvény 17.45. Elbavolyi vasut... Bécsi váltóár 852.20. Párisi váltóár 811.25. Unio bankrészesvény... Alpeai bányarészesvény 207... Az irányzat esendes.

Frankfurt, december 18. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arrolvamok januárja. Esti forgalom Osztrák hitelrészesvény 217.20. Német bank... Disconto 199... Berini kereskedelmi bank... Geisenkircheni 217... Harpeni 204.50. Laura-kobó 240.20. Olasz járadék... Hiberna 214.50. Az irányzat esendes.

Hamburg, december 18. (Zárjárt.) 420/0-os ezüstárjadék 101... 1893. sorsjegy... Déli vasut 17.20. 49/0-os Osztrák aranyárjadék 102.70. Osztrák hitelrészesvény 217.25. Osztrák-magyar államvasut 145.50. Olasz járadék 103.40. 49/0-os magyar aranyárjadék 100.30. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

December 18. A sertésüzlet irányzata: esendő. A) Húsot szerettek ára: I. A) Magyar elsőr endü. Oreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban 112-114 fillérig. Oreg közep (páronkint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 118-119 fillérig. Fialat közep (páronkint 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 118-119 fillérig. Fialat könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) fillérig. Közep (páronkint 240-260 kilogramm súlyban) fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) fillérig. Közep (páronkint 280-320 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachi): Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) 118-119 fillérig. Közep (páronkint 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 117-118 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 116-117 fillérig.

Sertésüzlet a s. m. 1903. december 16. napján volt készlet 29.959 darab... 1903. december 17. napján felhajtott 333 darab... 1903. december 17. napján eladott 301 darab, 1903. december 18. napjára maradt készletben 29.991 darab.

Napirend.

Naplár: Szombat, december 19. - Római katolikus: Nemesium - Protestáns: Adel. - Görög-ország: (december 6.) Miklós. - Zsidó: Kisiev 30. Sabbath Mikez. R. Ch. - Nap két: 7 óra 30perckor. - Nyugszik: 3 óra 53 perckor. - Hold két: 7 óra 27 perckor reggel. - Nyugszik: 4 óra 50 perckor délután. A miniszterek nem fogadják. A képviselőház hánagya fogad 11-12-ig. A Mücsarnok teli látarta nyitva 9 óratól 4-ig. Belépőji 1 korona. Iparművészeti társulat teli kiállítása nyitva egész nap. Szanatórium-kiállítás a régi képviselőházban, nyitva 8 óráig. Belépőji 60 fillér. Könyves Kálmán-társaság képhálítása Nagymező-utca 37-39. szm. Megtekinthető egész nap díjtalanul. Nemzeti Múzeum. Képtár. Nyitva van d. e. 9 óratól délután 1 óráig. Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.) d. e. 9-től 1 óráig. A földtani intézet múzeuma a Stefánia-uton nyitva délelőtt 10 óratól 1-ig. Belépőji 1 K. Múzeum könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva 3-7-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9-12 és 3-7 óráig. A fivőrosi könyvtár (Károly-kört 28.) mindennap nyitva van, kőznaponok délelőtt 9-1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9-12-ig.

Mentőegyesület helyisége a Markó- és Silyom-utca szarkán, reggel 8 óratól este 6-ig. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépőji 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyitásra, tudakozó-osztálya és keleti mintatára V. kerület Váci-kört 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény (továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városi ipar-esernakban (vasár és ünnepnapokon) nyitva délelőtt 9 óratól 2 óráig és délután fél 3 óratól fél 6 óráig. A külföldi kereskedélség központi üzletvezetőség (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-kört 32. szám alatt.

Időjelzés.

As Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. Budapest, december 18. Hazánkban mindenféle voltak lecsapások, amelyeknek mennyisége azonban csak az észlekelői részekben volt számoltérvó. Az idő különben borús és enyhe jellegű megtartotta. A nyugati minimum melyből hó, a maximum pedig meggengült; a levegőnyomás viszonylagos elcsúszása egybékint változatlan maradt és ennek következtében az európai időjárás viszonyokban sem állott be lényeges változás. Küldés: Fagypont körüli hőmérőket és elvetté csapadék várható.

Vizállás.

Table with columns for location (Dec. 17, Dec. 18) and water level (m. t. a. r.). Locations include Danube, Morva, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Laborca, Ung, Tisza, M. Sziget, Tokoháza, V. Namány, Tokaj, Tisza-Föld, Szolnok, Csongrád, Szeged, Török-Becse, Tisza, Ónoda, Topolya, Bodrog, Sajó, Hernád, Margitsziget, Békéscsaba, Győr, Zala, Győr, Péttau, Zákány, Barca, Eszék, M. Szedrah, Sz. Zsolt, Mitrovica, Deás, Szatmár, Kraszna, Laborca, Ung.

Az ORSZÁGOS ORVOS-SZÖVETSÉG sorsjátékának f. hó 16-án politikai biztos ellenőrzése mellett megtartott húzasának hivatalos nyereményjegyzéke megjelent és egy a központi irodában: IV., Váci-utca 2., mint az összes bankházakban és dohánytözsdékben kapható.

MAGYAR orvosi műszertár Budapest, VII., Kerepesi-ut 32. A Rókus-kórháznál szemben. Ártatlanok a maguk nemében, biztos kivétel, nem okoz nyomást, gumitöltés, kis pelottával a legnagyobb sérv is elzárható. - Tessék prospectust kérti. műfűzők, haskötők, egyenesestörők, támpékek, gummi-harasztyok, jótállás mellett legfontosabban és legolcsóbban készülnek. Gummi és halhólyag-különlegeségek, valódi francia gyártmányok, 2-12 kor-ig tucattja, rövid csapottok 4-10 kor-ig tucattja, női óvszer, pess. oculus, orvosi rendelésre, 3-5 kor. darabja. Diana-öv havibaj-kötélek, 3-7 kor. drbjá. 20 kor. megrendelésnél 20% öngedmény. Betegtölő-százek és az összes betegápolást cikkek nagy választékban kaphatók. Nagy képes árjegyzék diszcreten, ingyen és bérmentve. A vörös keresztre ügyeljünk.

Az „ATHENAEUM” részv. társ. kiadásában Most jelent meg! DÁRDAY SÁNDOR Közigazgatási Törvénytár-ának Harmadik kiadása. Est a teljes összállítás. Könyvnyezetben közzétett kiadványt senki sem nélkülözheti, aki a közigazgatás bármely ágában működik. Megbővült a Dárday-féle Közigazgatási Törvénytár eme legújabb, III. kiadása, annak I. és II. kiadása óta megjelent összes törvény- és rendelet-nyomtatvány, és nem csupán a törvények és rendeletek közlése szorították, hanem a közigazgatási jog anyagaát a különböző ágazatok s ezek szervezés kapcsolatainak figyelembevételével szakszertőren rendezte és dolgozta föl. A DÁRDAY-FÉLE KÖZIGAZGATÁSI TÖRVÉNYTÁR teljesben megbízható szakmunka a gyakorlati közigazgatási vizsgára készülők részére is. Most megjelent kötetek: I. Köljög. Statisztika. V. Gazdasági törvények. VI. Közelektörvények. VIII. Pénzügy. IX. Csalládjog és törvénykezés. Sajtó alatt vannak, de még az idén jelennek meg: II. Szervezet. III. Vallás és közeletés. IV. Rendészet. VII. Honvédelem. X. Tárgymutató. Dárday Sándornak a fennálló törvényekből és döntvényekből nagy szerkesztésű kiadványt központi irodájában (III. k. sz.) közöltetben, oros, díszes Ászon-ötésben 120 korona. Megrendelhető az Athenaeum-irod. és nyomdai részv. társulat könyvtár-hivatalában (VII. ker. Váci-ut 24. sz.) és minden hazai könyvkereskedésben.

Titkos betegségek gyógyítására legjobban ajánlható 26 éven át szerzett kórházi és magánorvosi tapasztalatai alapján Dr. KAJDACSY v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos. Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyít: húgy-csőfolyást, hólyagbajot, sebeket, syphilist, bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősekbenkedő elektro Massage vagy Psychopron által. Onfor-tózt és annak utóbjait: ideg- és hátrgino-baj és minden női bajokat. - Rendel: 9 óratól 4-ig és este 7-8-ig. - Budapesten, Kigyó-utca 5. Clotild-palota (I. emelet). Átjáró ház - Lift használata. Levelekre válaszol, gyógyszerreklám gondoskodik. Levél útján is biztos gyógyszer. E napokban hagyta el a sajtót: „Bizalmas Barát” című könyvecské, mely mindennemű férfi- és női nemibajokban kelte utmutatással szolgál. Kapható a szerzőnél: (Dr. Kajdacsy József). Ára csak 1 kor. Vidéki megrendelések 30 fillérrel drágábbak.

DÓCZI M. BUDAPEST. Kerepesi-ut 10. sz. bámulatos olcsó árak mellett kapható saját készítményű elegáns, csinos, tartós cipő és csizma. Női cipő: Sárga fűző v. cugos 2.80, bagariabőrű 3.20, gombos 3.40. Fekete zergé v. borjúbőr, fűző v. cugos 3-ny. gombos... 3.30. Különlegesség, amerikai box fűző v. cugos 3.50, gomb. 3.40. Tartós orosz v. szalonlak fűző v. cugos 3.50, gombos 3.40. Finom francia sovó fűző v. cugos 4.20, gombos... 4.50. Zergé v. lakk kivágott 1.50, keresztcsinos 2-ny., regatta 2.50. Postói cugos, bőrből boritva 3.20, oroszialak 3-ny. 3-50. 10,000 gyermekcipő postóból vagy bőrből 20-25 számig 1. Férfi cipő: Sárga fűz. v. cugos 3-ny., bagariabőrű 3.50, gombos 3.80. Legújabb orosz v. szalonlak fűző v. cugos 4.20, gombos 4.50. Ujdonás, Derby-bakancs, box-, szalon v. oroszialakból - 4.80. Elegáns amerikai box-, fűző v. cugos 4-ny., gombos - 4.50. Felhűtő eleg. francia sovó fűző v. cugos 4.50, gombos 5-ny. Borjúbőr sima 3-ny., betétes 3.20, fűző 3.30, bakancs 3.50. Postócipő, bőrből boritva 3.20, oroszialak 4-ny., hoz. szár. 4.50. Csizma: Vízmentes bagariabőrű 7.50, borjúbőrű 8.50, vizesbőr. 10-ny. Halinaszima, alacsony bőrvőze 5-ny., magasan bőrvőze 7-ny. Vadászcsizma, halinabőrű 9-ny., vízmentes vadászcipő 5-ny. Fluciszma, lakk- v. bőrbőrű, 8-10 szög 2.20, 11-16 szög 2.50. Orosz galocsi, férfi 1.80, női 1.50, tornacipő gummi 1, 1.10. 20,000 pár női házicipő, nemez vagy bőrből és kény. feljebb. Vidéki rendeléseket utánvétellel pontosan eszközök. Nem megtehető kiserélek. 10 forinton felül bérmentve. Új árjegyzék és csomagolás ingyen!

Jó külsejű fiatal emberek esküje este 7-8 óra között jelentkezőknek a Budapesti Napló kiadóhivatalában, Kerepesi-ut 25. 3.95

Alkalmos karácsonyi és újevi ajándékok. arany-, ezüst-, nickel órák, gyémánt és briliáns arany-ékszer, ezüst-árak nagy választékban jutányosan kaphatók. Dobó Ernő BENEDEK GÁBOR és TESTVÉRE utóda volt beléltja Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 17. sz.

Karácsonyra legolcsóbban lehet bevásárolni aranyműves Orbán Antal órásmesterrel (VII., Baross-tér 17. a Központi pályaudvar mellett). Acél órák 4-40 fillérig, ezüst órák 5-100 fillérig, arany órák 3-100 fillérig. Nagy választék mindennemű ékszerrel. China-éztel gyári raktár 10 évi jótállással.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szombat, 1903. december hó 19-én.

Tosca.

Melodráma 3 felvonásban. Zenéjét szerző Puccini G. Szövegét Sardou Viktor drámája nyomán írták: Illica L. és Giacosa G. Fordította Várady Sándor.

Személyek:

Tosca Floria	Krammer	Sekrestyés	Hegedűs
Cavaradossi	Anthes	Spiotta	Gábor
Báró Scarpia	Tekács	Sciaronne	Kárpát
Angelotti	Kornai	Börtönőr	Szemere

Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1903. december hó 19-én.

Személyek:

Messziás.

Dráma 3 felvonásban Irta Fényes Samu.

Személyek:

Timius	Iványi	Simeon	Beregi
Astrabakos	Bakó	Belurtt	Fái Sz.
Turbo	Gyenes	Rachel	Helvey
Glaukos	Latabár	Mirjam	Rákosi
Melittes	Pethes	Rabbi	Gál
Mus	Gabányi	Kaleb	Ujházi
Chloe	Váradi	Kleonymos	Mihályfi
Kallias	Pálfi	Susanna	Sza. svayné

Kezdeté 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Szombat, 1903. december hó 19-én.

A kutyamosó.

Bohózat 3 felvonásban. Irta Tristan Bernard, Fordította Heitai Jenő.

Személyek:

Idősb Colfat	Vendrei	Suzanne	Pécsi
Ijabb Colfat	Góth	Nancy Corbeil	Gazsi
Dalbert őrnagy	Hegedűs	Polgármester	Ballassa
Léonie	Kertész	Veumont	Szilágyi
Louise	Rostagni	Henriette	Harmath

Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szombat, 1903. december hó 19-én.

Bonaparte.

Történelmi színmű dalokkal 4 felvonásban és 7 képm. (Dumas után) Irta: Dr. Beldi Izor. Zenéjét szerzette Fejér Jenő.

Személyek:

Napoleon	Szirmai	Juno	Pintér
Josefina	Lukács	Lorrain	Ujvári
Polignac	Kiss M.	Mario	Szabó
Berthier	Kiss M.	Titkár	Rusznayk
Caulincourt	Pázmán	Rusztán	Némédi
Cambisieres	Bálint	Jonkines Eli	Szántó

Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szombat, 1903. december hó 19-én.

Előszór:

Doktorhiszasszonyok.

Operett 3 felv. Irta és zenéjét szerz. Verő György.

Személyek:

Smircius	Sziklai	Netti	Koltai
Ludovika	Szklainé	Micsek	Ráthonyi
Mici	Szentgyörgyi	Gusztó	Heitai
Betti	Keleti	Színigazgató	Tollagi
Etti	Kornai	A csárdás	Girréth
Petti	Tomesányi	Miska	Iványi

Kezdeté 7 1/2 órakor.

KIRÁLY-SZÍNHÁZ.

Szombat, 1903. december hó 19-én.

Makrancos hölgyek.

Operett 3 felv. Irta Bolten Baekers, fordították Molnár F. és Faragó J. Zenéjét szerz. Lincke Pál.

Személyek:

Themisztokles	Ferenczy	Polixo	Margó
Lysistrata	Pedák	Leonidesz	Thury
Bachis	Szamosi	Nulpioz	Papp
Chrysisz	Bánó	Amor	Szentgyörgyi
Plautiasz	Torma	Paulina	Csatali
Nikiasz	Oláh	Chloe	Hidvéghy

Kezdeté 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Szombat, 1903. december hó 19-én.

Frizzo

színpadi átváltó művész előadása.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

SZINTRA
4-ik száma
MEGJELENT

FOVÁROSI ORFEUM

VI. Nagymező-utca 17.

Ma és mindennap:

Két vörös hajsza!

Bohózat 1 felvonásban. Irta: Garval Andor. A Tarka Színpad ujdonsága.

Uj különlegességek

Könnyű lovasság

Suppé nagy operetteje. Előkészületben: **Vénusz a földön** Linke nagy kiállítási operetteje.

A télkoriban reggeli 5 óráig **Vörös Elek** cigányzenekara hangversenyez.

BUDAPEST KÁVÉHÁZ **ESTENKINT** **SIMPLICZIUS**
világhírű kaposvári zenekara hangversenyez.
Andrássy-ut 27.

BABÁRY DEZSŐ
világhírű kaposvári zenekara hangversenyez.
feltűnést követő szolista vezetése alatt.

Az Orvosszövetség és az osztr. jótékonycélu állami sorsjegyek húzási jegyzékét a „Mercur” hiteles pénzügyi és sorsolási tudósító
mai számában közli!
Előfizetési ára egész évre 4 kor.

Most jelent meg Allaga Géza Cimbalom-
iskola IV-ik része.
E mű magában foglalja mindazt, ami a cimbalomjáték technikájának legmagasabb kiképzésére szükséges, u. m. brilláns és határozott ütdöket, magyar zene remekét, Bánk-bán, Hunyadi László és más operák legszébb részleteit, valamint magyar dallamok hálás melóiban való művészi átíratait.
Ára 8 korona.

SCHUNDA V. JÓZSEF
udvari hangszergyáros, pedálcimbalom és javított tárogató egyedül feltalálója
BUDAPEST, IV., Magyar-utca 18.

Saját készítmény
és amerikai tornaeszközök, tenisz, háló, lábbelitök, köcsesznyelek, valódi orosz szecipök, pokroczok, zsekkönyvek és fémruhaterítőketek megbízható forrása
Seffer Antal
sporteszközök és kétélygördülő ipartelepe
Bpost, IV., Károly-utca boltja, 12.
(Közp. városi épület.)
Alapították 1878.
Telefon 15-56.
Képes árjegyzék kívánatza bérmentve.

A legjobb bizonyítéka.

Meg nem felelőért a pénz visszaadatik.
Matróz-öltöny 12 K
Fiu-ulster 18 K
Fiu-öltöny mellényvel 17 K
Angol Veluet-öltöny . 18 K
Minden tiszta gyapju, Rothberger Jakab cs. és kir. udv. szállító.
Budapest, Váczi-utca 6.
Szombaton este az üzlet 9 óráig nyitva.

Izlésesen díszített double és teveször **HÁLÓKÖNTÖS,**
18-40 koronáig a legelőszerűbb karácsonyi és újévi ajándék.
Nagy választékban kapható
NEUMANN M.
osász. és kir. udvari szállítóval, férfi-, fiu-, gyermek- és leánykaruha-telepe
BUDAPEST, IV., Múzeum-körút I. sz.

HELVEY GYULA
vad- és baromfi-üzlete
TELEFON 911. TELEFON 911.
Budapest, IV., Váci-utca 36. Főhercegúti Clotild-palota.
Fiókelárusítóhely: Központi vásárcsarnok.
Magyar hizott baromfi, stíriai káppan és poulard, francia pulyka, dalmát erdei szalonkák, komora és lövött fácánok, öz, feyvesmadár és fiatal vadsertés folyton legfrissebb és legjob minőségben kapható.
Vidéki rendelések lelkiismeretesen és pontosan fogantatottak. Legnagyobb mennyiségű vadak azonnali készpénzfizetés mellett napi árban átvételre.
TELEFON 911. TELEFON 911.

HÁZ
Módoson, Piac-tér mellett, 800 négyzetöles területen, szilárd anyagból építve, cseréppel fedve, magasföldszint, állt 2 egymással összekötött épületből, egyik épületben 7 szoba, másikban 2 szoba, 2 konyha, mosókonyha, itató és kocsiszín-szob, továbbá plucc, betárolt udvar, gyümölcsös és konyhakerttel, üzleti célra különösen alkalmas, 20.000 koronáért eladó.
Budinsky Ottó ingatlanok adásvételi irodájában, Rákóczy-ter 13. 1022

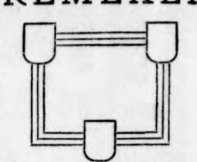
Társasjáték gyűjtemény, sakk, dáma, a lom, puff, vár, domino, halma, farkasbírány, sala, attackó játékokkal, 10-féle társasjáték és könyv csinos dobozban 3 fűt. Társas, oktató- és sportjátékok óriási választékban. Kertész Tódor Budapest, Kristóffér. Most jelentet társasjátékoknyv számos játékleírással 25 kr. Játék és ajándéktárgyak kiállítása. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Schmidt M.
szíjgyártó, nyerges és bórondó
Budapest, VIII., Kerepesi-út 25. sz.
Ajánlja saját gyártmányú kocsiz és lovaglóeszközait, mindennemű utazóbórondókat, pénz, zivar- és cigaretta stb. tárcsát. Megrendelések és javítások pontosan és jutányosan eszközöltetnek. Árjegyzék bérmentve.

Az egyedül létező val. angol **Szépítőszert**
a Balassa-féle valódi angol **UGORKATEJ,**
mely azonnal eltávolít minden szepit, májfoltot, pattanást, bőrtörést, (mitilioser) stb. és az arcznak friss, tündögöt, fiatalosgot kölcsönöz.
1 üveg ára 2 k. Ehhez uporkaszappan 1 kor., poude 2 kor.
Főszékhely: **Balassa Kornél** gyógyszer-üzlet Budapest, déli hely: **szegedi Erzsébetfalva**
Kapható minden gyógyszerüzletben. Fővárt Budapeston: **Török József** gyógyszerüzletben, Király-u. 12 és Andrássy-u. 26.

Nevelőnök
német, francia nyelv és zongora ismerettel, német és francia beszédkészséggel.
mekkörtanulókat, nevelőket, korrepetitorokat legteljesebb mértékben ajánl és helyez **Lapidez József** elhelyező irodája VII., Károly-körút 17, II. em. 23. Orszá-féle ház.

A FESTŐ MŰVÉSZET REMEKEI

Világhírű klasszikus festmények remek kivitelű színyomatú gyűjtemény.

A bevezetést írta **Dr. TÉREY GÁBOR** a szépművészeti múzeum igazgató őr

120 Gyönyörű színes kép

A régi mesterek legfrissebb alkotásainak gyűjteménye. Ez a gyűjtemény mindenkinél szolgálatot tesz, aki szereti a művészetet. Minden kép kartonra van illesztve, úgy, hogy a képek keretbe téve, falra felfüggesztve, díszes házi képtár alkotnak. Hal sorozatra oszlik a gyűjtemény. Hísz-ház pompás reprodukció egy egy sorozatot alkot és díszes tokban kapható. Minden sorozat teljes magyarsággal van ellátva.

A hat sorozat ára **240 kor.**

Egy-egy sorozat **40 kor.**

A festőművészet remekai részletezésre is megrendelhető. A képek jegyzékét kívánatra készítséggel megküldjük.

Kaphatók minden könyvtárkereskedésben és a kiadónál

LAMPEL R.

(WODIANER F. ÉS FIAI) cs. és k. udv. könyvtárkereskedésben

BUDAPEST
VI., Andrássy-út 21. sz.

Az egyetlen élcnapár.

Most jelent meg!
Ez a híres

EX-LEX NAPTÁR

(A „Borsszem Jankó” naptár)

mely kelt a joglódítás, törvényrúgás és igazság-fartatás emlékeztetés esztendőben és az 1904-ik évek hasznára, katonamulások és adótagadók épülésére kidöntölk:

a „BORSSZEM JANKÓ” kilenc irástudói.

Rajzolták: Homieskö A., Garay A., Bér D., Polgár M., Lakos A., Jeney I., Horog A., Kürthy és Mannó, a „Borsszem Jankó” rajzólo művészei.

Telve a legkacagtalóbb eredeti rajzokkal és rendkívül mulattató szöveggel.

Ára 2 obstrukciós kor.

Megjelent az ATHENAEUM irod. és nyomdai r.-társulat könyvkiadéshivatalában és kapható ugy ott, mint minden hazai könyvtárkereskedésben.

Színházak heti műsora.

	Magy. kir. Opera.	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház	Király színház	Urania színház
d. u. Vasárnap este		Constantin abbé	Az aranyhíd	Menyecskek	A kis kofa	Ghetto	
		Éjszak csillaga	Messziás	A kutyamosó	Bonaparte	Doktor kisasszonyok	Makrancos hölgyek
							Frizzo előadása

EGÉSZ BUDAPEST

KOCH TESTVÉREK

karácsonyi olcsó árairol

BESZÉL

Tulhalmozott férfi-, fiu- és gyermekruha-raktárunk kiárusítása céljából eddig még nem létezett alkalmat nyujtunk tisztelt vevóinknek, elismert legjobb minőségű, saját készítményű áruinkat olcsón beszerezni. — Hogy mindenki olcsósági ajánlatunkról kézzelfoghatóan meggyőződhessek, ezen alkalomból, ez év december 31-éig kivételesen a már amugy is ismert minden darabon látható olcsó szabott árainkból még **15%**-ot engedményezünk!

1 télikabát legdivatosabb szabás és legjobb minőség vagy 1 elegáns fekete alkalmi sacco öltöny, melynek rendes ára 30 kor., a fenti alkalomból csak 24 kor. 50 fillérbe kerül. Városi bunda 70 kor. és feljebb a legfinomabb kivitelig. Gyermeköltöny 8 kor. Finom díszes gyermeköltöny 11 kor. Férfi reggeli köntös 11 korona. Bőrkaabátok 48 korona.

KOCH Testvérek

Budapest legnagyobb férfi-, fiu- és gyermekruha-áruháza

Károly-körút **26.** első és második emelet.

UJ Kataphoresse UJ
gyógymód

IDEG ÉS NEMI

BETEGSÉGEK
radikális gyógyítására legjobban ajánljuk

DR. MITZGER
kiváló gyógyhatásairól elismert intézetét
Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán a honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb
PAP PAP PAP

1 szeszhaltható vastag 8 db	1 szál selymes ággyelű	5.-
1 kivethető matracc	1 tengerről matracc	4.00
1 rouge paplan	1 afrique	5.-
1 prima	1 lövő	12.-
1 cselmár paplan	1 ablak köper függöny	3.-
1 asztal	1 tünis	1.50
1 almas cselmár	1 grappa	4.50
1 selyem almas paplan	1 Agri, 1 szeszhaltható boure	5.50
1 fodros selyem al. papl.	1 nagy szobaszőnyeg	12.-
1 jó viasson paplan lepedő	1 nagy szobaszőnyeg	8.00
1 ággy	1 nagy szobaszőnyeg	9.00
1 hanzli ággyalakaró porlede	1 ággyelke I.	1.50
1 gyapjú	1 tápostyú Ágyelke	1.50
1 jó löpökör	1 útr. jó futószőnyeg	1.40
1 kál porlede	1 miniatúr	1.75
1 szty fall szőnyeg		

GICHNER JANOS
paplan, matracc és kiegészítői gyártás, szőnyeg, függöny, vas-
bútor stb. nagy raktár,
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki meg-
rendeléseket pontosan csakózzolunk, nem tevéző árakikieséssel
nak, vagy a téves visszatér.

1 korona
az ára egy
Iparművészeti sorsjegyek.
Nyeremények:
60.000 korona
összegben.
Kapható a
Mercur-Bank-nál Budapest, IV. Váci-utca 37
(Mercurpalota)
Alapított 1876-ban.

Hívás már december 28-án.
A hívás eredményét a "Mercur" újságban
sorszámlái tudósító is közzé teszi.

Hívás már december 28-án.
A hívás eredményét a "Mercur" újságban
sorszámlái tudósító is közzé teszi.

STANDARD életbiztosító-társaság
Edinburghban (Angolhon.)
Alapított 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest IV., Kossuth Lajos-u. 4.

Évi bevétel	32,400,000
Kiutalt nyereményrészek	170,000,000
Vagyon	258,000,000
Halálesetek folytán kifizetve	532,000,000

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei:
Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad vilánkötvények. A kötvények ér-
vényben tartása díjzetések elmulasztásánál. Tökésítés és előre megáll-
pított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság
esetében egy évi fennállás után. Szabad háboruzástosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

Minden iparosnak! **Szerszámok.**

Raktárról szállít válogatott minőségű szer-
számokat gyári árakon.
Székely Ignác, VII., Erzsébet-körút 43.
Árjegyzékek kivonatát felszólításra küldöm

UNIVERSUM

Találmányok, felfedezések, utazások, vadász-
kalandok, természetsodák, hasznos tudni-
valók, mulattató és tanulságos kísérletek
ÉVKÖNYV A CSALÁS ÉS IFJUSÁG SZÁMÁRA

Szerkeszti
HANKÓ VILMOS Dr.

Értekezéseikkel közreműködtek: Ábrányi Emil, Bálint Imre, Baum-
gartner Alajos, Bíró Lajos, Borsóky Endre dr., Brozák Károly dr.,
Cholnoky Viktor, Dénes Lajos dr., Dietz Lajos, Erdő
Béla dr., Garády Viktor, Gáspár János dr., Gáspár
Károly, H. Hegedűs Sándor, Heller B. dr., Her-
man Ottó, Hoffmann Ottó, Jakab Odón, Kékessy
Béla, László Samu, Lázár Pál, Paszlavszky
József, Pekár Gyula, Philipp Kálmán,
Rákosi Viktor, Ráth Arnold, Se-
mayer Vilmos dr., Serényi
Gusztáv, Szekeres Kálmán,
Tompa János dr., Vörös
Tibor, Wartha
Vincze dr.

Tull Odón és Belloni László rajzaival és számos képpel

ÁRA DÍSZES KÖTÉSBE 8.50 KOR.

Kapható minden könyvkereskedésben vagy a kiadónál
LAMPEL R. (WODIANER F. ÉS FIAI)
CS. ÉS KIR. UDVARI KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN
BUDAPEST, VI. KER., ANDRÁSSY-UT 21. SZÁM

